

*Załącznik do Uchwały Nr IV/14/2018
Rady Powiatu Ostrowieckiego
z dnia 21 grudnia 2018r*

**Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów
Społecznych Powiatu Ostrowieckiego
na lata 2018 – 2019**

Ostrowiec Świętokrzyski

2018

Spis treści

WSTĘP.....	5
1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU OSTROWIECKIEGO.....	6
1.1. Miasto i Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	8
1.2. Miasto i Gmina Ćmielów	8
1.3. Miasto i Gmina Kunów	9
1.4. Gmina Bałtów.....	9
1.5. Gmina Bodzechów	10
1.6. Gmina Waśniów	10
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE OSTROWIECKIM ...	11
2.1. Bezrobocie	15
2.2. Ubóstwo.....	24
2.3. Przemoc.....	24
2.4. Problem alkoholowy.....	27
2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	28
2.6. Niepełnosprawność	28
III. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	29
3.1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.....	31
3.2. Usamodzielnieni pełnoletni wychowankowie	31
3.3. Cudzoziemcy	32
3.4. Formy opieki i wsparcia dla osób dorosłych	32
3.5. Ośrodek wsparcia	37
3.6. Mieszkania chronione.....	40

IV. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ	41
4.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	43
4.2. Usamodzielnieni pełnoletni wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej	45
4.3. Instytucjonalna piecza zastępcza	47
4.4. Usamodzielnieni pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych	55
4.5. Odpłatność rodziców biologicznych i innych osób zobowiązanych do jej ponoszenia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	56
4.6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej.....	58
V. POMOC NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ.....	61
5.1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	65
5.2. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	66
5.3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.....	67
5.4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	68
5.5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.....	69
5.6. Powiatowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.	75
5.7. Dotacje dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Ostrowieckiego w latach 2015-2017.	76
5.8. Dotacje dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w trybie pozakonkursowym w latach 2015-2017.....	78
VI. Programy realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	81
6.1. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”.....	81

6.2. Program wyrównywania różnic między regionami	86
VII. CELE I REZULTATY STRATEGII	89
VIII. MONITORING I EWALUACJA	104
IX. Źródła finansowania.....	104
X. ZAKOŃCZENIE	105

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2019 jest dokumentem, który stanowi lokalny element polityki społecznej powiatu. Polityka społeczna to zespół długoletnich działań mających na celu zaspokojenie potrzeb społecznych oraz rozwiązywanie istniejących problemów. Działania polityki społecznej odnoszą się w szczególności do obszarów polityki oświatowej, ochrony zdrowia, zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego, pomocy i integracji społecznej, profilaktyki i niwelowania zjawisk patologii społecznych.

Obowiązek tworzenia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508), na mocy której do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowieckiego na lata 2016-2017, przyjęta uchwałą Nr XXVI/158/2016 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 30 marca 2016 r., stanowiła dokument wyznaczający kierunki polityki społecznej w powiecie.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowieckiego na lata 2018-2019 ma za zadanie zweryfikowanie obranych kierunków i zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej koniecznego w kontekście zmian demograficznych, gospodarczych oraz społeczno-kulturowych.

1. Charakterystyka Powiatu Ostrowieckiego

Powiat Ostrowiecki położony jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Ostrowiec Świętokrzyski. Powiat ostrowiecki ma 111 111 mieszkańców, z czego 52,1% stanowią kobiety, a 47,9% mężczyźni. W latach 2002-2017 liczba mieszkańców zmalała o 5,5%. Średni wiek mieszkańców wynosi 44,0 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu ostrowieckiego w 2050 roku wynosi 80 169, z czego 41 341 to kobiety, a 38 828 mężczyźni.

Powiat ostrowiecki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -621. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -5,5 na 1000 mieszkańców powiatu ostrowieckiego. W 2016 roku urodziło się 729 dzieci, w tym 50,1% dziewczynek i 49,9% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 324 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów, wynosi 0,54 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. 60,5% mieszkańców powiatu ostrowieckiego jest w wieku produkcyjnym, 15,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 1. Średni wiek mieszkańców na tle województwa świętokrzyskiego i kraju.

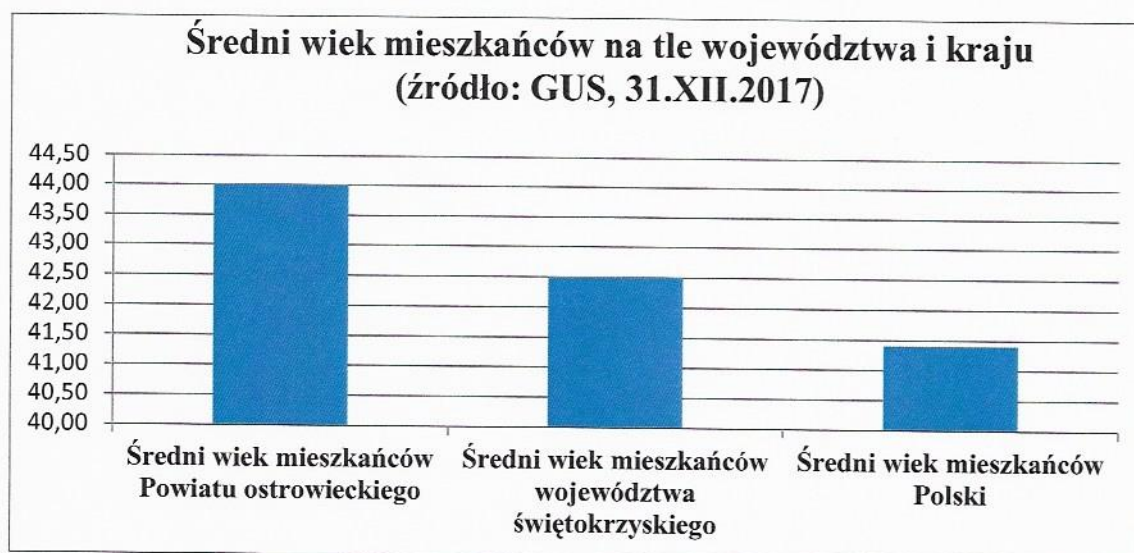

Tabela 2. Wiek mieszkańców z podziałem na płeć.

Stolicą powiatu ziemskiego jest miasto Ostrowiec Świętokrzyski. W skład powiatu wchodzi 143 miejscowości, w tym 3 miasta (Ostrowiec Św., Ćmielów i Kunów). Całkowita powierzchnia powiatu to 614 km². Pod względem fizyczno – geograficznym nasz powiat usytuowany jest w malowniczej dolinie rzeki Kamiennej, północną granicę stanowi Przedgórze Iłżeckie, południową zaś Wyżyna Sandomierska. Prawdziwą perłą powiatu jest unikatowa w skali europejskiej kopalnia krzemienia pasiastego w Krzemionkach Opatowskich. Kopalnia we wspaniały sposób dokumentuje ślady górnictwa złóż krzemienia z epoki kamienia i młodszej epoki brązu. Położony w samym środku rezerwatu archeologicznego i przyrodniczego obiekt udostępniony jest dla zwiedzających w postaci dwóch podziemnych tras turystycznych oraz skansenu neolitycznego. Ze względu na swoją niepowtarzalność jako zabytku dokumentującego rozwój cywilizacyjny myśli ludzkiej, Krzemionki ubiegają się o wpisanie na listę dziedzictwa kulturowego UNESCO.

W skład Powiatu Ostrowieckiego wchodzi następujące jednostki administracyjne:

- Miasto i Gmina Ostrowiec Świętokrzyski,
- Miasto i Gmina Ćmielów,
- Miasto i Gmina Kunów,
- Gmina Bałtów,
- Gmina Bodzechów,
- Gmina Waśniów.

1.1. Miasto i Gmina Ostrowiec Świętokrzyski

Obecnie Ostrowiec Św. liczy 69 852 mieszkańców (dane GUS na 31.12.2017 r.) i jest miastem z ponad 400-letnią tradycją.

Dzisiejszy Ostrowiec zmienia swoje oblicze. Niegdyś znaczący ośrodek przemysłów: hutniczego, odzieżowego, spożywczego, obecnie ma szansę stać się prężnym ośrodkiem turystycznym. Przemawia za tym niezwykle interesujące położenie geograficzno-komunikacyjne. Atutem miasta jest stosunkowo niewielka odległość - do 200 km od ważniejszych ośrodków przemysłowo-administracyjnych: Warszawy, Łodzi, Krakowa, Lublina, a także granic: polsko-ukraińskiej i polsko-słowackiej. Ważna jest także bliskość do interesujących miejsc takich jak: Nowa Słupia, gdzie można obejrzeć starożytny ośrodek hutnictwa, czy odbyć pieszą wędrówkę na Święty Krzyż, by zwiedzić klasztor Bernardynów. Należy podkreślić, iż zagadnienia ekologii w Ostrowcu, jak i w całym powiecie ostrowieckim, są traktowane priorytetowo z należytą im rangą oraz świadomością konieczności prowadzenia "zielonej polityki". Mimo swego, jeszcze do niedawna, przemysłowego charakteru, Ostrowiec jest miastem zielonym. Program ciepłowniczy zakłada wyeliminowanie uciążliwych lokalnych źródeł ciepła na rzecz systemu scentralizowanego. Zakończono modernizację oczyszczalni ścieków, dzięki czemu na długie lata problem oczyszczania ścieków został rozwiązany. Obecnie, miasto prowadzi przygotowania do ostatecznego rozwiązania problemu utylizacji odpadów. Od 1996 roku Ostrowiec to również miasto akademickie. W Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości kształci się młodzież, przede wszystkim z terenu powiatu ostrowieckiego i powiatów ościennych. Ostrowiec Świętokrzyski jest miastem o interesującym kolorycie, gdzie w niepowtarzalny sposób przenikają się walory historyczne z przyrodniczymi, kulturowe z krajobrazowymi, tworząc jedyny w swoim rodzaju pejzaż. Ostrowiec to miasto, które na pewno warto odwiedzić.

1.2. Miasto i Gmina Ćmielów

Gmina Ćmielów leży na Wyżynie Kielecko – Sandomierskiej, w dorzeczu rzeki Kamiennej. W jej skład wchodzi 24 sołectwa i miasto Ćmielów.

Ćmielów – miasto w Powiecie Ostrowieckim, w województwie świętokrzyskim. Siedziba władz miejsko – wiejskiej Gminy Ćmielów. Ćmielów położony jest na skraju Przedgórza Iłżeckiego i Wyżyny Sandomierskiej, około 10 kilometrów na wschód od Ostrowca Świętokrzyskiego. Miasto usytuowane jest nad rzeką Kamienną, do której

uchodzi tutaj rzeka Przepaść. Ćmielów liczy około 8 tysięcy mieszkańców na obszarze 117,7 km². Zajmuje następujące sołectwa: Boria, Borownia, Buszkowice, Brzóstowa, Czarna Gлина, Drzenkowice, Glinka, Grójec, Jastków, Krzczonowice, Łysowody, Piaski Brzostowski, Podgrodzie, Smyków, Przeuszyn, Podgórze, Ruda Kościelna, Stoki Duże, Stoki Małe, Stoki Stare, Trębanów, Wola Grójecka, Wiktorzyn, Wólka Wojnowska, Wojnowice.

1.3. Miasto i Gmina Kunów

Gmina miejsko – wiejska położona przy drodze krajowej nr 9 Warszawa - Rzeszów. Gmina zajmuje powierzchnię 113,71 km², z czego 51,01 km² zajmują lasy i grunty leśne, użytki rolne- 55,28 km², pozostałe grunty – 7, 29 km².

W skład gminy wchodzi miasto Kunów i 17 sołectw: Biechów, Bokszyca, Bukowie, Chocimów, Doły Biskupie, Janik, Kolonia Inwalidzka, Kolonia Piaski, Kurzacze, Małe Jodło, Miłkowska Karczma, Nietulisko Duże, Nietulisko Małe, Prawęcín, Rudka, Udziów, Wymysłów.

Miłośnicy przyrody mogą poznać na niewielkim obszarze dwie krainy geobotaniczne – Wyżynę Sandomierską i Przedgórze Iłżeckie rozdzielone dolinami rzek Kamiennej i Świśliny. Północną część gminy pokrywają piaszczyste gleby porośnięte kompleksem Lasów Iłżeckich. Południową część stanowią tereny lessowe z malowniczymi, głębokimi wąwozami i skarpami stromo opadającymi ku dolinom rzek. Na szlakach turystycznych można spotkać liczne osobliwości przyrodnicze: odsłonięcia geologiczne, głazy narzutowe, żywe pomniki przyrody. Rozwój turystyki zapewnia także zbiornik wodny "Wióry", znajdujący się na pograniczu gmin Kunów i Pawłów.

1.4. Gmina Baltów

Położona jest w północno – wschodniej części powiatu. Od północy graniczy z Gminą Siemno (woj. mazowieckie), od wschodu z gminą Tarłów, od południa z gminami Tarłów i Ćmielów, a od zachodu z gminą Bodzechów. Powierzchnia gminy wynosi 10 492 ha.

Tereny gminy obejmują jeden z najatrakcyjniejszych zakątków Ziemi Świętokrzyskiej - przełomową dolinę Kamiennej przez wapienne skały wysoczyzn Przedgórza Iłżeckiego i Wyżyny Sandomierskiej. Główną osią komunikacyjną gminy jest

15-kilometrowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 754, biegnący wzdłuż koryta rzeki Kamiennej. Sieć uzupełnia 39,2 km dróg powiatowych i 30 km dróg gminnych. Administracyjnie w skład Gminy Bałtów wchodzi 16 sołectw: Antoniów, Bałtów, Borcuchy, Lemierze, Maksymilianów, Michałów, Pętkowice, Okół I i Okół II, Rudka Bałtowska, Wólka Bałtowska, Skarbka, Wólka Bałtowska – Kolonia, Wólka Pętkowska, Wólka Trzemecka i Wycinka – Ulów.

1.5. Gmina Bodzechów

Gmina ta powstała 1 stycznia 1973 roku, a siedzibą Urzędu Gminy jest Ostrowiec Św. Jej powierzchnia wynosi 122,8 km². Swoim zasięgiem obejmuje 27 wsi. Sołectwa w gminie Bodzechów to: Bodzechów, Broniszowice, Chmielów, Denkówek, Goździelin, Gromadzice, Jędrzejowice, Jędrzejów, Kosowice, Magonie, Miłków, Mirkowice, Mychów, Mychów Kolonia, Nowa Dębowa Wola, Podszkodzie, Przyborów, Romanów, Samówek Duży, Samówek Mały, Stara Dębowa Wola, Sudół, Szewna, Szwarszowice, Szyby, Świrna, Wólka Bodzechowska. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 111 osób na km². Największe powierzchniowo sołectwa to Sudół i Bodzechów.

Mocno zróżnicowany, zarówno pod względem ukształtowania powierzchni jak i gleb, obszar gminy tworzy bardzo ciekawą mozaikę geograficzno-przyrodniczą.

1.6. Gmina Waśniów

Gmina Waśniów położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego i należy do jego najstarszych miejscowości. Gmina stanowi 18,06% powierzchni powiatu i położona jest wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 751. Obszar gminy obejmuje 111,29 km² (11129 ha), z czego 80,6% stanowią użytki rolne, w których dominują grunty orne zajmujące 8173 ha. Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnie 1646 ha, czyli 14,8% ogólnego obszaru. Obszar gminy charakteryzuje się bogatą rzeźbą terenu związaną z budową Gór Świętokrzyskich. Wysokiej jakości gleby (I, II, III – klasa) sprawiają, że wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo. W zasiewach przeważa pszenica, w okopowych ziemniaki i buraki cukrowe. Na terenie gminy nie ma zakładów pracy, więc ludność utrzymuje się z rolnictwa i w tym zakresie dokonuje inwestycji. W południowo zachodniej

części gminy znajduje się Jeleniowski Park Krajobrazowy. Liczba mieszkańców w Gminie Waśniów wynosi 6 904 osób. Gmina liczy 29 sołectw, z których rolę ośrodka administracyjno-usługowego pełni Waśniów. Są to: Boksyce, Boleszyn, Czajęcice, Czażów, Dobruchna, Garbacz, Grzegorzowice, Janowice, Jeżów, Kotarszyn, Kraszków, Milejowice, Momina, Nosów, Pękosławice, Piotrów, Prusinowice, Roztylice, Sarnia Zwola, Skoszyn, Sławęcice, Stryczowice, Śnieżkowice, Waśniów, Wojciechowice, Worowice, Wronów, Zajączkowice.

II. Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie Ostrowieckim

Źródłem wiedzy potrzebnej do podjęcia prac nad Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Ostrowieckiego na lata 2018-2019 była analiza sprawozdawczości Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim za lata 2015-2017, dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Ostrowcu Św., Ośrodka Pomocy Społecznej w Ćmielowie, Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie, Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w Bodzechowie, Waśniowie, Bałtowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim, Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim i Sądu Rejonowego w Opatowie.

W bieżącym rozdziale podjęto próbę scharakteryzowania najważniejszych problemów społecznych z jakimi zmagają się Powiat Ostrowiecki. Owa diagnoza będzie przyczynkiem do określenia zespołu działań, które wpisane w założenia strategii prowadzić będą do ustawicznego i racjonalnego eliminowania negatywnych aspektów życia społecznego w Powiecie Ostrowieckim.

W Powiecie Ostrowieckim wdrażane są rozliczne programy działań. Są to m.in. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2017-2020, Powiatowy Program Działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do 2020 roku, Program Współpracy Powiatu Ostrowieckiego z organizacjami oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2018-2020.

Powiat Ostrowiecki cechuje się wysokim odsetkiem beneficjentów pomocy społecznej. Znamionem dla tego typu obszarów jest występowanie problemu uzależnienia od systemu pomocy społecznej i wykształceniu postaw roszczeniowych. Tego typu postawy czynią osobę (nawet całe rodziny) bierną, wycofaną, wykluczoną z życia społecznego, zamykającą się w ściśle określonych kręgach.

Poniższa tabela przedstawia problemy społeczne występujące w Powiecie Ostrowieckim wraz z liczbą rodzin.

Tabela 3. Problemy społeczne występujące na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2015- 2017.

	Ostrowiec Św.			Bodzechów			Waśniów			Bałtów			Kunów			Ćmielów		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Ubóstwo	1455	1353	1099	311	297	258	5	14	12	101	95	84	449	424	370	276	287	244
Sieroctwo	2	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	115	115	108	0	2	2	1	0	1	2	2	2	1	5	3	6	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	181	150	99	64	63	52	12	17	7	15	10	6	48	37	31	43	33	33
Bezrobocie	1029	854	571	347	285	252	142	74	79	74	63	56	358	321	267	234	235	189
Niepełnosprawność	995	998	931	184	176	167	155	132	131	87	78	80	175	200	191	96	107	107
Długotrwała lub ciężka choroba	620	579	545	26	29	22	31	52	39	57	48	44	192	208	204	138	133	122
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	485	373	225	13	14	18	19	17	14	38	30	27	14	12	11	56	53	40

Przemoc w rodzinie	21	16	14	23	21	31	2	0	2	1	1	0	0	0	1	1	1	1
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	309	322	322	39	20	14	9	9	16	22	22	21	45	43	40	32	29	28
Narkomania	6	6	8	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	39	49	40	5	4	3	2	2	0	1	5	2	5	11	7	10	7	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	4	3	2	3	4	2	2	2	1	0	2	1	1	1	5	4	4
Sytuacja kryzysowa	5	3	1	18	20	45	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	1	0	0	6	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej Powiatu Ostrowieckiego

Poddając analizie powyższe dane, można dostrzec, iż największą liczbę klientów pomocy społecznej stanowią osoby, których problemy oscylują wokół bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby. Znaczną ilość osób korzystających z systemu pomocy społecznej stanowią osoby z problemem alkoholizmu. Pozytywną tendencją jest spadek liczby beneficjentów w większości gmin. Najbardziej zauważalny jest spadek liczby osób borykających się z problemem bezrobocia. Lekkie spadki zanotowano biorąc pod uwagę takie zmienne jak: niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba.

2.1. Bezrobocie

Mimo, iż liczba bezrobotnych w powiecie ostrowieckim notorycznie spada, to problem bezrobocia wciąż jest problemem nagłym i istotnym. Bezrobocie jest zagrożeniem dla samej jednostki, ale i systemu rodzinnego, którego jednostka ta jest członkiem. Problem ten rodzi wiele konsekwencji natury społecznej, zdrowotnej i ekonomicznej. Biorąc pod uwagę stan na koniec 2017 roku, stopa bezrobocia w powiecie ostrowieckim osiągnęła pułap 12,5 %, co plasuje go na trzecim miejscu wśród powiatów województwa świętokrzyskiego (tuż za powiatem skarżyskim i opatowskim). Co więcej, stopa bezrobocia powiatu ostrowieckiego jest znacznie wyższa aniżeli średnia dla całego województwa, której wartość na koniec 2017 roku wyniosła 8,8 %. Poniżej zaprezentowano pełne zestawienie danych, dotyczących liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Św. oraz stopę bezrobocia w powiecie ostrowieckim na tle powiatów województwa świętokrzyskiego.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz stopa bezrobocia w Powiecie Ostrowieckim na tle powiatów Województwa Świętokrzyskiego.

WOJEWÓDZTWA /Podregiony/Powiaty	Stan na koniec 2015 roku		Stan na koniec 2016 roku		Stan na koniec 2017 roku	
	Bezrobotni zarejestrowani w tysiącach	Stopa bezrobocia (do aktywnych zawodowo) w %)	Bezrobotni zarejestrowani w tysiącach	Stopa bezrobocia (do aktywnych zawodowo) w %)	Bezrobotni zarejestrowani w tysiącach	Stopa bezrobocia (do aktywnych zawodowo) w %)
POLSKA	1563,3	9,8	1335,2	8,3	1081,7	6,6
Woj. ŚWIĘTOKRZYSKIE	66,1	12,5	57,1	10,80	46,6	8,8
PODREGION 52 – KIELECKI	43,3	13,9	37,1	11,9	30,1	9,7
• kielecki	11,2	15,5	9,9	13,7	8,2	11,4
• konecki	5,2	17,4	4,2	14,2	3,5	11,8
• ostrowiecki	6,8	17,5	5,5	14,5	4,7	12,5
• skarżyski	5,8	22,3	5,0	19,6	3,8	15,5
• starachowicki	4,8	13,0	4,1	10,9	3,5	9,1
• m. Kielce	9,4	8,7	8,3	7,7	6,3	5,8
PODREGION 53 – SANDOMIERSKO – JĘDRZEJOWSKI	22,9	10,5	20,1	9,3	16,5	7,6
• buski	2,6	7,1	2,0	5,6	1,7	4,6
• jędrzejowski	4,2	12,1	3,5	9,9	2,6	7,6
• kazimierski	1,7	10,5	1,6	9,5	1,3	8,0
• opatowski	4,7	19,8	3,9	16,6	3,2	14,1
• pińczowski	1,5	8,7	1,3	7,7	1,1	6,5
• sandomierski	3,2	8,9	3,1	8,6	2,7	7,4
• staszowski	3,1	9,6	2,9	9,1	2,3	7,5
• włoszczowski	1,8	9,1	1,8	8,6	1,4	7,0

Źródło: dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

By móc w pełny sposób przedstawić charakter zjawiska bezrobocia w powiecie ostrowieckim, warto przyrzeć się, jak przedstawiał się stan liczbowy osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Św., biorąc pod uwagę lata 2015-2017 oraz wyszczególniając liczbę kobiet. Powyższa metodologia umożliwi uchwycenie tendencji w ewolucji tegoż zjawiska i pozwoli na weryfikację pozycji kobiet na rynku pracy.

Tabela 5. Struktura osób bezrobotnych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2015 roku z uwzględnieniem podziału na gminy, prawa do świadczeń, wykształcenie oraz płeć.

Wyszczególnienie		Powiat ogółem		Gmina Ostrowiec		Gmina Baltów		Gmina Bodzechów		Miasto i Gmina Ćmielów		Miasto i Gmina Kunów		Gmina Waśniów	
		razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem		6836	3451	4081	2088	232	114	930	456	532	272	738	379	323	142
z ogółem	z prawem do zasiłku	1263	597	763	364	57	25	171	88	90	42	131	56	51	22
	bez prawa do zasiłku	5573	2854	3318	1724	175	89	759	368	442	230	607	323	272	120
	długotrwale bezrobotne	3844	2103	2304	1271	95	51	542	288	314	175	407	232	182	86
wykształcenie	wyższe	933	628	645	411	23	17	99	76	50	37	73	52	43	35
	policealne i średnie zawodowe	1667	959	1031	575	55	37	240	145	114	73	159	99	68	30
	średnie ogólnokształcące	749	492	492	328	22	18	80	51	47	30	79	49	29	16
	zasadnicze zawodowe	1900	751	1071	436	78	24	270	100	167	68	227	95	87	28
	Gimnazjalne i poniżej	1587	621	842	338	54	18	241	84	154	64	200	84	96	33

Źródło: dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 6. Struktura osób bezrobotnych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2016 roku z uwzględnieniem podziału na gminy, prawa do świadczeń, wykształcenie oraz płeć.

Wyszczególnienie		Powiat ogółem		Gmina Ostrowiec		Gmina Baltów		Gmina Bodzechów		Miasto i Gmina Ćmielów		Miasto i Gmina Kunów		Gmina Waśniów	
		razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem		5525	2884	3281	1743	190	88	761	389	435	221	585	324	273	119
z ogółem	z prawem do zasiłku	969	479	578	292	40	14	132	77	70	29	119	55	30	12
	bez prawa do zasiłku	4556	2405	2703	1451	150	74	629	312	365	192	466	269	243	107
	długotrwale bezrobotne	3098	1774	1817	1054	105	56	448	245	249	143	331	205	148	71
wykształcenie	wyższe	821	582	578	405	17	12	79	58	45	29	68	50	34	28
	policealne i średnie zawodowe	1251	725	760	429	37	24	173	104	83	48	132	90	66	30
	średnie ogólnokształcące	644	446	436	295	19	14	79	57	38	30	55	40	17	10
	zasadnicze zawodowe	1479	593	792	329	64	24	225	83	138	59	188	79	72	19
	Gimnazjalne i poniżej	1330	538	715	285	53	1	205	87	131	55	142	65	84	32

Źródło: dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 7. Struktura osób bezrobotnych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2017 roku z uwzględnieniem podziału na gminy, prawa do świadczeń, wykształcenie oraz płeć.

Wyszczególnienie		Powiat ogółem		Gmina Ostrowiec		Gmina Bałtów		Gmina Bodzechów		Miasto i Gmina Ćmielów		Miasto i Gmina Kunów		Gmina Waśniów	
		razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem		4708	2543	2769	1537	172	87	635	329	406	213	508	279	218	98
z ogółem	z prawem do zasiłku	881	457	506	271	38	19	121	68	76	33	112	60	28	6
	bez prawa do zasiłku	3827	2086	2263	1266	134	68	514	261	330	180	396	219	190	92
	długotrwale bezrobotne	2465	1461	1445	879	88	48	341	185	213	122	267	171	111	56
wykształcenie	wyższe	686	483	465	322	18	11	80	63	46	26	57	46	20	15
	policealne i średnie zawodowe	1115	662	672	390	31	22	152	89	79	52	129	82	52	27
	średnie ogólnokształcące	536	367	370	251	18	13	57	37	29	25	48	33	14	8
	zasadnicze zawodowe	1265	556	682	307	56	25	191	81	123	59	150	63	63	21
	Gimnazjalne i poniżej	1106	475	580	267	49	16	155	59	129	51	124	55	69	27

Źródło: dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

Poddając analizie powyższe zestawienia danych, zauważalny jest znaczny spadek liczby osób zarejestrowanych w PUP Ostrowiec. Przekłada się to również na poszczególne zmienne, m.in. liczbę osób z prawem do zasiłku, liczbę osób bez prawa do zasiłku oraz liczbę osób długotrwale bezrobotnych. W każdej z nich zauważalna jest tendencja spadkowa. Prawidłowość ta jest zachowana także po uwzględnieniu podziału na poszczególne gminy. W latach 2015-2017 największą grupę stanowili bezrobotni bez prawa do zasiłku oraz długotrwale bezrobotni. Proporcje te są zachowane w każdej z badanych gmin. Biorąc pod uwagę kwestię wykształcenia, w latach 2015-2020 największą liczbę osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i policealnym/średnim zawodowym. Znaczną liczbą osób bezrobotnych były również osoby mające wykształcenie gimnazjalne.

Zwracając uwagę na udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych, zauważyć można niewielki wzrost. W 2015 roku udział ten wynosił 50%, w 2016 r. wzrósł do 52%, zaś w 2017 roku wskaźnik wyniósł 54%. W przypadku rozróżnienia na kobiety, które uzyskały prawo do zasiłku, pozostawały bez prawa do zasiłku, czy też były długotrwale bezrobotne, proporcje wobec ogółu bezrobotnych są zbliżone. Istotne wydaje się uwzględnienie kwestii wykształcenia kobiet. W latach 2015-2017 najliczniejszą grupą kobiet zarejestrowanych w PUP Ostrowiec stanowiły kobiety z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz wykształceniem zasadniczym zawodowym. Natomiast niepokojący wydaje się fakt, iż kolejną pozycję zajmowały kobiety z wykształceniem wyższym.

Warto zauważyć, iż analizując strukturę bezrobotnych w poszczególnych gminach, nie stwierdzono wyjątkowości żadnej z nich względem proporcji ogólnych.

W kolejnej części niniejszego podrozdziału przedstawiono formy aktywizacji zawodowej z jakich skorzystali bezrobotni, uwzględniając czasokres 2015-2017.

Tabela 8. Formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2015 r.

Wyszczególnienie	Powiat ogółem	Gmina Ostrowiec	Gmina Baltów	Gmina Bodzechów	Miasto i Gmina Ćmielów	Miasto i Gmina Kun w	Gmina Waśniów
prace interwencyjne	325	188	21	43	31	32	10
roboty publiczne	226	93	7	60	23	26	17
podjęcie działalności gospodarczej	152	103	3	22	6	12	6
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	268	174	8	40	9	24	13
podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	45	28	3	8	2	3	1
podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	4	1	0	1	1	1	0
podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	12	10	0	0	0	1	1
inne	124	105	2	12	2	1	2
rozpoczęcie szkolenia	134	79	7	16	8	17	7
rozpoczęcie stażu	1222	696	53	157	111	147	58
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	129	1	13	1	3	99	12

Źródło: dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 9. Formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2016 r.

Wyszczególnienie	Powiat ogółem	Gmina Ostrowiec	Gmina Baltów	Gmina Bodzechów	Miasto i Gmina Ćmielów	Miasto i Gmina Kunów	Gmina Waśniów
prace interwencyjne	324	177	17	6	25	34	9
roboty publiczne	389	271	11	46	19	30	12
podjęcie działalności gospodarczej	184	119	5	18	11	23	8
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	257	167	8	39	9	23	11
podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	73	46	1	12	3	7	4
podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	1	0	0	0	0	0	1
podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	25	15	0	5	1	2	2
inne	361	251	5	35	14	41	15
rozpoczęcie szkolenia	121	77	3	6	12	16	7
rozpoczęcie stażu	1152	619	60	157	117	124	75
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	125	0	13	0	3	98	11

Źródło: dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 10. Formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2017 r.

Wyszczególnienie	Powiat ogółem	Gmina Ostrowiec	Gmina Baltów	Gmina Bodzechów	Miasto i Gmina Ćmielów	Miasto i Gmina Kunów	Gmina Waśniów
prace interwencyjne	365	205	11	68	26	39	16
roboty publiczne	388	257	6	68	17	27	13
podjęcie działalności gospodarczej	152	99	8	14	6	16	9
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	161	91	9	18	8	18	17
podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	83	61	2	9	3	6	2
podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0	0
podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50. roku życia	16	11	0	2	0	3	0
inne	344	232	8	44	14	35	11
rozpoczęcie szkolenia	61	33	2	10	3	10	3
rozpoczęcie stażu	1132	622	62	148	109	119	72
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	115	0	10	4	1	89	11

Źródło: dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim

W latach 2015-2017 największą popularnością wśród form aktywizacji zawodowej cieszyły się staże zawodowe, z których regularnie korzystało ponad tysiąc osób. W 2015 roku znaczna liczba bezrobotnych skorzystała również z prac interwencyjnych oraz podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia. W 2016 roku, oprócz stażów, bezrobotni w dużej mierze decydowali się na roboty publiczne oraz inne formy aktywizacji zawodowej. W 2017 r., obok stażów, bezrobotni aktywizowani byli poprzez roboty publiczne i prace interwencyjne. Na przestrzeni lat, biorąc pod uwagę poszczególne gminy, okazuje się, iż wśród form aktywizacji zawodowej dużym zainteresowaniem cieszyły się m.in. prace społecznie użyteczne (Gmina Kunów), prace interwencyjne (gminy Ćmielów, Kunów, Bodzechów), czy roboty publiczne (Gmina Bodzechów).

2.2.Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa jest jedną z przesłanek do udzielenia pomocy osobom i rodzinom. Najczęstszym sposobem ujmowania tego terminu jest definiowanie go w kontekście ekonomicznym. Zjawisko nosi znamiona problemu globalnego. Organizacja Narodów Zjednoczonych wciąż kontynuuje walkę z ubóstwem, podkreślając, iż życie poniżej granicy ubóstwa prowadzi m.in. do wyniszczenia biologicznego człowieka.

W powiecie ostrowieckim notowany jest ustawiczny spadek liczby osób zakwalifikowanych jako żyjące w ubóstwie. Trend ten wydaje się mieć charakter stały i dotyczy wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu. Mimo obiecujących danych, wciąż jednak znaczna jest liczba osób niemających wystarczających środków do zaspokojenia podstawowych potrzeb. Konieczna jest zatem dalsza praca nad zniwelowaniem rozmiarów tego zjawiska. Osoby żyjące w ubóstwie mogą liczyć na pomoc z systemu pomocy społecznej, zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych.

2.3.Przemoc

Niezwykle istotnym problemem jest przemoc. Zjawisko to niesie za sobą wielorakie konsekwencje natury fizycznej, psychicznej, ekonomicznej. Szczególnie dotkliwym jej rodzajem jest przemoc w rodzinie. W powiecie ostrowieckim problem przemocy w rodzinie jest obecny i jego skala wciąż wzrasta o czym świadczą dane pochodzące z zasobów Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Poniżej zaprezentowano wspomniane dane:

Tabela 11. Ilość interwencji w związku z przemocą w rodzinie z uwzględnieniem podziału na miasta i wsie w latach 2015- 2017.

Miejsce interwencji \ Rok	2015	2016	2017
Miasto (Ostrowiec Św., Ćmielów, Kunów)	142	161	185
Wieś (pozostałe miejscowości)	58	58	89
Ogółem:	200	219	274

Źródło: dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 12. Liczba aktywnych Niebieskich Kart w latach 2015-2017.

Rok	2015	2016	2017
Liczba Niebieskich Kart	180	217	222

Źródło: dane uzyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim

Jak wskazują powyższe dane, liczba interwencji związanych z aktami przemocy w rodzinie ustawicznie wzrasta. Tendencja ta ma miejsce zarówno w ośrodkach miejskich, jak i wiejskich. Największy wzrost względem lat poprzednich zanotowano w 2017 roku. Co więcej, wzrost ten był większy na terenach wiejskich.

W dalszej części niniejszego podrozdziału podjęto analizie dane dotyczące liczby ofiar przemocy domowej uwzględniając podział ze względu na płeć i dojrzałość.

Tabela 13. Liczba ofiar przemocy domowej w Powiecie Ostrowieckim w latach 2015-2017.

Rok \ Płeć	2015	2016	2017
Kobiety	186	191	244
Mężczyźni	9	22	29
Dziewczeta	77	73	97
Chłopcy	79	89	84
Ogółem:	351	375	454

Źródło: dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

Jak wskazują dane w powyższym zestawieniu, największą grupę ofiar przemocy w latach 2015-2017 stanowiły kobiety, których liczba znacznie przewyższa liczbę mężczyzn. Wśród osób niepełnoletnich różnice nie są duże. Liczba dziewcząt będących ofiarami przemocy przewyższa w sposób nieznaczny liczbę chłopców. A zatem, płeć dorosłych ofiar przemocy ma znaczenie, co może być związane z wielorakimi przesłankami tj. słabość fizyczna kobiet względem mężczyzn.

W następnej części podrozdziału poddano analizie strukturę statystyczną sprawców przemocy domowej.

Tabela 14. Struktura statystyczna sprawców przemocy domowej.

Rok \ Płeć	2015	2016	2017
Kobiety	8	10	27
Mężczyźni	190	207	247
Dziewczeta	0	1	0
Chłopcy	2	1	0
Ogółem:	200	219	274

Źródło: dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

W latach 2015-2017 zdecydowaną większość sprawców przemocy stanowili mężczyźni. Co więcej, sprawcami byli zwykle dorośli. Wraz ze wzrostem ilości aktów

przemocy, wzrasta liczba ich sprawców, co też znajduje odzwierciedlenie w powyższym zestawieniu tabelarycznym.

Podsumowując, niepokojącym jest fakt znacznego wzrostu liczby aktów przemocy. Tendencja ta jest widoczna w każdej z gmin powiatu ostrowieckiego. Wymagana jest zatem dalsza współpraca podmiotów zobligowanych do monitorowania, dbania o porządek i bezpieczeństwo społeczne. Wskazane jest również edukowanie społeczeństwa w kontekście istoty przemocy i konsekwencjach jakie niesie.

2.4. Problem alkoholowy

Problem alkoholowy jest wciąż aktualny i znaczący zarówno w Polsce, jak i w wielu miejscach na świecie. Nie dziwi więc fakt, iż jest on traktowany jako jedno z największych wyzwań stojących przed organizacjami, państwami, specjalistami zainteresowanych zwalczaniem powyższego problemu.

Alkoholizm jest chorobą, która pustoszy organizm pod względem fizycznym, psychicznym i społecznym. Jest problemem natury społecznej, dotyczącym także najbliższe osoby z otoczenia alkoholika. W aspekcie społecznym jest to degradacja materialna, generowanie sytuacji konfliktowych, kryzysowych, problemy w pracy łącznie z jej utratą, zachowania przestępcze. Dlatego tak ważne jest wsparcie interdyscyplinarne i holistyczne dla osób dotkniętych chorobą alkoholową. Niezwykle istotne jest także prowadzenie na szeroką skalę działań profilaktycznych. W poszczególnych gminach powiatu ostrowieckiego działają Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, których zadaniem jest prowadzenie polityki danej gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do szczególnych zadań Komisji należą:

- zwiększanie dostępności różnorodnych form pomocy i terapii dla osób uzależnionych, jak i dla członków rodzin z problemem alkoholowym (współmałżonków, dzieci, rodziców),
- wspieranie i rozwijanie różnorodnych form profilaktyki uzależnień, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
- współpraca z różnorodnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie profilaktyki uzależnień,
- motywowanie i kierowanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu, pijących w sposób szkodliwy społecznie.

Ponadto, na terenie powiatu funkcjonują ośrodki specjalistyczne leczenia uzależnień, m.in. Świętokrzyski Ośrodek Terapii w Ostrowcu Św., czy Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „Eskulap” w Ostrowcu Świętokrzyskim.

2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego objawia się brakiem umiejętności w wydatkowaniu posiadanych środków, brakiem zapewnienia żywności, czy choćby problemami związanymi z zabezpieczeniem członkom rodziny odpowiedniej odzieży. Przy czym należy nadmienić, iż o bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego nie mówi się w obliczu braku wystarczających środków pieniężnych do zapewnienia powyższych potrzeb. Zjawisko to ma miejsce, gdy rodzina posiada wystarczający budżet, jednak sposób jego wydatkowania jest nieprzystający do wymogów rzeczywistości.

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych wynika z niemożności realizacji podstawowej funkcji rodziny jaką jest zapewnienie należytej opieki dziecku, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowania w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie.

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest jedną z przesłanek, jakie uprawniają do otrzymania pomocy z systemu pomocy społecznej. Na terenie powiatu ostrowieckiego przypadki powyższego rodzaju bezradności ustawicznie maleją z roku na rok. Mimo to, wciąż jest to problem dotyczący znaczną liczbę rodzin.

2.6. Niepełnosprawność

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje niepełnosprawność jako „trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”.

W powiecie ostrowieckim w latach 2015-2017 liczba osób niepełnosprawnych oscylowała wokół zbliżonych wartości. Biorąc powyższe pod uwagę oraz istotę problemu, jaką jest konieczność zapewnienia odpowiedniego wsparcia lub opieki tym osobom, ważne

jest zbudowanie adekwatnego do wymogów systemu pomocowego i zwiększenie efektywności już istniejących form.

III. Zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym powiat realizuje określone zadania publiczne. Szczegółowe zadania dotyczące pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508). Pomoc społeczną w skali powiatu, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, sprawują wyspecjalizowane instytucje, tj. ośrodki pomocy społecznej podległe władzom gmin oraz od 01.01.1999 r. - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - jednostka podległa władzom powiatu. Ustawa przypisuje również tym instytucjom określone kompetencje, realizowane w postaci zadań własnych samorządu gminnego i powiatowego oraz zadań zleconych samorządom przez administrację rządową.

Do zadań własnych powiatu należy:

1. Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
4. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających

- braki w przystosowaniu się;
5. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
 6. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
 7. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 8. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
 9. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
 10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
 11. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
 12. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
 13. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumenty elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
 14. Sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
 15. Utworzenie i utrzymywanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

1. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenia zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
3. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
4. Udzielanie cudzoziemcom pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

3.1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

Od sierpnia 2015 r. potrzebujący z terenu powiatu ostrowieckiego mogą skorzystać z porad pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa i radcy prawnego w siedzibie PCPR w wyznaczonych dniach i godzinach.

3.2. Usamodzielnieni pełnoletni wychowankowie

Osoby pełnoletnie opuszczające domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze zostają objęte pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia.

Te rodzaje pomocy przysługują osobom usamodzielnianym w przypadkach, gdy skierowanie na pobyt w wymienionych placówkach nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Ponadto pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki i pomoc pieniężna na usamodzielnienie przysługuje osobom usamodzielnianym przebywającym w ośrodkach co najmniej rok.

Warunkiem uzyskania pomocy jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Tabela 15. Kwota świadczeń pieniężnych udzielonych pełnoletnim wychowankom, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Rok	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Ogółem kwota /zł/
	liczba osób	kwota /zł/	liczba osób	kwota /zł/	liczba osób	kwota /zł/	
2016	4	16 892,82	0	0,00	3	5 166,00	22 058,82
2017	9	22 213,80	1	1 722,00	2	6 888,00	30 823,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Zestawienie zbiorcze środków finansowych wydatkowanych na pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki, o których mowa powyżej, wskazuje na ich wzrost.

3.3. Cudzoziemcy

W latach 2016-2017 na terenie naszego powiatu nie wnioskowano o przyznanie pomocy dla cudzoziemca, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub przebywał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c i d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

3.4. Formy opieki i wsparcia dla osób dorosłych

Domy pomocy społecznej: osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych mogą skorzystać z możliwości umieszczenia ich w domu pomocy społecznej. Jednostki te świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim

przebywających. Prowadzenie oraz rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, a także umieszczanie w nich skierowanych przez gminy osób należy do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat.

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na domy dla:

- 1) osób w podeszłym wieku,
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych,
- 3) osób przewlekle psychicznie chorych,
- 4) dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- 5) dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
- 6) osób niepełnosprawnych fizycznie,
- 7) osób uzależnionych od alkoholu

Na terenie powiatu ostrowieckiego funkcjonują dwa domy pomocy społecznej, które świadczą całodobową opiekę i pielęgnację:

1) Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7 jest przeznaczony dla 188 osób przewlekle somatycznie chorych,

2) Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Słoneczne 49 jest przeznaczony dla 151 osób przewlekle psychicznie chorych.

Zgodnie z decyzją Wojewody Świętokrzyskiego Zarząd Powiatu Ostrowieckiego uzyskał zezwolenie na prowadzenie tych DPS-ów na czas nieokreślony, co jest równoznaczne z osiągnięciem ustawowych standardów.

Tabela 16. Liczba osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Nazwa Domu Pomocy Społecznej	2015*	2016*	2017*
DPS w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Słoneczne 49	6	17	15
DPS w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7	29	62	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim
* Stan na dzień: 31.12.2015 r., 31.12.2016 r., 31.12.2017 r.

Tabela 17. Budżet Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Słoneczne 49 i Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7 w 2015 r.

Nazwa Domu	Plan roczny /zł/		Wydatkowanie stan na dzień 31.12.2015 r. /zł/	
	Dotacja zlecona	Dotacja własna	Dotacja zlecona	Dotacja własna
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., os. Słoneczne 49	1 630 512,00	3 857 224,00	1 630 512,00	3 852 760,08
Razem	5 487 736,00		5 483 272,08	
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., ul. Grabowiecka 7	1 025 248,00	5 572 180,00	1 025 248,00	4 962 804,93
Razem	6 597 428,00		5 988 052,93	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 18. Budżet Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Słoneczne 49 i Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7 w 2016 r.

Nazwa Domu	Plan roczny /zł/		Wydatkowanie stan na dzień 31.12.2016 r. /zł/	
	Dotacja zlecona	Dotacja własna	Dotacja zlecona	Dotacja własna
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., os. Słoneczne 49	1 618 226,00	4 011 640,00	1 618 226,00	4 011 640,00
Razem	5 629 866,00		5 629 866,00	
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., ul. Grabowiecka 7	957 365,00	5 742 435,88	957 365,00	5 443 258,25
Razem	6 699 800,88		6 400 623,25	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 19. Budżet Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Słoneczne 49 i Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7 w 2017 r.

Nazwa Domu	Plan roczny /zł/		Wydatkowanie stan na dzień 31.12.2017 r. /zł/	
	Dotacja zlecona	Dotacja własna	Dotacja zlecona	Dotacja własna
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., os. Słoneczne 49	1 508 342,00	4 240 000,00	1 508 342,00	4 209 190,35
Razem	5 748 342,00		5 717 532,35	
Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., ul. Grabowiecka 7	717 101,00	6 182 919,02	717 101,00	6 098 649,23
Razem	6 900 020,02		6 815 750,23	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Podsumowanie dla realizacji zadania: Starzenie się społeczeństwa polskiego jest demograficznym faktem. Tym samym stało się ono współcześnie jednym z ważniejszych problemów. Zapewnienie seniorom właściwych warunków dla zaspokojenia ich potrzeb będzie tym trudniejsze, im niższe będą wskaźniki urodzeń i pogłębiająca się stagnacja w zakresie geriatry. Z tą fazą życia człowieka są nierozdzielnie związane długotrwałe choroby i niepełnosprawność, co sprawia, że seniorzy stają się zależnymi członkami rodziny i społeczeństwa. Niezbędne jest więc podejmowanie działań, które w miarę możliwości podtrzymają aktywność osób starszych oraz zagwarantują należyłą pomoc i opiekę w przypadku braku możliwości prowadzenia samodzielnej egzystencji. Środki finansowe na utrzymanie obydwu typów domów funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego w poszczególnych latach przedstawiają powyższe tabele.

3.5. Ośrodek wsparcia

Zgodnie z Umową Nr 1/2013 o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie środowiskowego domu samopomocy zawartą w dniu 30.10.2013 roku, Zarząd Powiatu w Ostrowcu Św. zlecił Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej – Parafialnemu Oddziałowi Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej przy parafii św. Michała z siedzibą w Ostrowcu Św., ul. Okólna 19, prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Ostrowcu Św., ul. Focha 5. Termin realizacji powyższego zadania obowiązywał od dnia 19.10.2013 roku do dnia 18.10.2016 roku.

Placówka jest przeznaczona dla 25 osób i świadczy między innymi usługi w zakresie: treningów funkcjonowania w codziennym życiu, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwa psychologicznego, pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych oraz terapii ruchowej. Powyższe cele terapeutyczne realizowane są w pracowniach tematycznych, tj.: rękodzieła, plastycznej, stolarsko – technicznej, gospodarstwa domowego, terapii ruchowej, komputerowej, rekreacji i czasu wolnego oraz pracowni wyciszeń i są one zgodne z indywidualnymi planami terapeutycznymi uwzględniającymi ograniczenia psycho-fizyczne i potencjał uczestników.

W 2015 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez ŚDS korzystało 26 osób. W okresie sprawozdawczym przybył do ośrodka jeden podopieczny.

Tabela 20. Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5 w 2015 r.

Dotacje	Plan budżetu /w zł/	Środki otrzymane /w zł/
Dotacja zlecona	308 359,00	308 280,94
Dotacja celowa	7 800,00	7 800,00
Ogółem	316 159,00	316 080,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Z tabeli wynika, że Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2015 roku wyniósł **316 080,94 zł**. Natomiast na podstawie Umowy nr OR.I.032.248.2016 z dnia 18.10.2016 r. zadanie polegające na prowadzeniu ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie środowiskowego domu samopomocy od dnia 19.10.2016 r. do dnia 31.10.2018 r. jest realizowane przez Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Hospicjum im. Jana Pawła II w Ostrowcu Św.

W 2016 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez ŚDS korzystało 26 osób.

Tabela 21. Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5 w 2016 r.

Dotacje	Plan budżetu /w zł/	Środki otrzymane /w zł/
Dotacja zlecona	395 840,00	307 453,83
		<u>79 781,47</u>
		387 235,30
Dotacja celowa	0,00	0,00
Ogółem	395 840,00	387 235,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Z tabeli wynika, że Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Św. w 2016 roku wyniósł **387 235,30 zł**. (tj.: 307 453,83 zł – wysokość środków wydatkowanych przez Akcję Katolicką Diecezji Sandomierskiej – Parafialny Oddział Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej przy parafii św. Michała, a kwota 79 781,47 zł to środki

Stowarzyszenia Na Rzecz Wspierania Hospicjum im. Jana Pawła II w Ostrowcu Św.).

W 2017 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez ŚDS korzystało 25 osób.

Rotację osób korzystających ze Środowiskowego Domu Samopomocy w okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r. przedstawia tabela poniżej.

Tabela 22. Rotacja osób korzystających ze Środowiskowego Domu Samopomocy od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.

Nazwa Ośrodka Wsparcia	Liczba osób przyjętych do ŚDS	Liczba rezygnacji z ŚDS	Liczba uczestników posiadających aktualne decyzje kierujące do ŚDS na dzień 31.12.2017 r.
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intellectualnie w Ostrowcu Św., ul. Focha 5	1	2	25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Plan roczny Ośrodka w roku 2017 r. oraz wydatkowanie środków na dzień 31.12.2017 r. zawiera poniższa tabela.

Tabela 23. Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5 w roku 2017.

Nazwa Ośrodka Wsparcia	Plan roczny /zł/		Wydatkowanie stan na dzień 31.12.2017 r. /zł/	
	dotacja celowa	dotacja własna	dotacja celowa	dotacja własna
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intellectualnie w Ostrowcu Św., ul. Focha 5	383 090,00 <u>6 000,00</u> 389 090,00	--	382 293,21	--
Razem	389 090,00		382 293,21	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Z tabeli wynika, że plan dotacji celowej w 2017 r. dot. ośrodka wsparcia wyniósł 389 090,00 zł. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Hospicjum im. Jana Pawła II

w Ostrowcu Św. otrzymało 386 500,00 zł, z czego wykorzystano kwotę 382 293,21 zł, a 4 206,79 zł zwrócono do budżetu Powiatu Ostrowieckiego.

3.6. Mieszkania chronione

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Jest to forma pomocy społecznej przygotowująca osoby przebywające tam pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępująca pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Ponadto, zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508) prowadzenie mieszkań chronionych jest zadaniem własnym powiatu. W związku z jego realizacją w dniu 31.08.2015 r. została zawarta Umowa Nr OR.I.032.196.2015 pomiędzy Powiatem Ostrowieckim – Zarządem Powiatu a Stowarzyszeniem „Razem” na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo z siedzibą w Ostrowcu Św. o realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu dwóch mieszkań chronionych dla 6 osób opuszczających pieczę zastępczą. Termin realizacji zadania został ustalony na okres od dnia 01.09.2015 r. do dnia 31.08.2017 r., tj. na okres 2 lat. W dniu 20.10.2017 r. została zawarta kolejna Umowa nr Or.I.032.266.2017 na realizację w/w zadania na okres od dnia 20.10.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.

W celu dalszej realizacji zadania własnego powiatu polegającego na prowadzeniu mieszkań chronionych w dniu 03.01.2018 r. Powiat Ostrowiecki zlecił prowadzenie tegoż zadania Stowarzyszeniu „RAZEM” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo z siedzibą w Ostrowcu Św. (umowa nr Or.I.032.5.2018 z dnia 03.01.2018 r.). Umowa została zawarta na okres 2 lat. W 2016 roku kwota przekazanej dotacji wyniosła 5 126,44 zł,

a w 2017 roku - 10 419,38 zł. Natomiast w 2018 roku kwota dotacji została ustalona w wysokości 2 974,29 zł miesięcznie na prowadzenie jednego mieszkania chronionego.

W latach 2016-2017 ze wsparcia w mieszkaniu chronionym korzystała 1 osoba.

IV. Zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) powiatowi powierzono szereg zadań własnych, a w szczególności:

- 1) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 2) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne poprzez wspieranie ich w procesie usamodzielnienia;
- 3) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 4) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 5) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a. grup wsparcia,
 - b. specjalistycznego poradnictwa;
- 7) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 8) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 9) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie

zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;

10) finansowanie:

- a. świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
- b. pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- c. szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Rodzina jest niewątpliwie najlepszym środowiskiem wychowawczym. Jednakże współczesne rodziny borykają się z różnego rodzaju problemami życia codziennego. Na ich dezintegrację wpływa niekorzystna sytuacja materialna, mieszkaniowa, narastająca frustracja spowodowana bezrobociem. Utrata pracy powoduje znaczne, a niekiedy krytyczne obniżenie się poziomu finansowego rodzin. Brak stałego zatrudnienia rodziców, migracje i emigracje w celu znalezienia miejsca pracy, podejmowanie niskopłatnych prac dorywczych niekorzystnie wpływa na kondycję współczesnych rodzin. Niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci wynika najczęściej z występowania innych patologii, tj. alkoholizmu, przemocy domowej. Prowadzi to do nieudolności w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych itd. Problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniają się u dzieci i młodzieży w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez nie panujących obyczajów, norm, odrzucenia wartości. Niewłaściwa atmosfera panująca w domu rodzinnym, konflikty, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci prowadzą do rozluźnienia więzi między członkami rodziny. Bywają także takie sytuacje, że dziecko należy odseparować od rodziny naturalnej i zabezpieczyć mu właściwe warunki rozwoju. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym należy do zadań własnych gminy.

4.1. Rodzinna piecza zastępcza.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. rodziny zastępcze:
 - a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe,
 - c) zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne;
2. rodzinne domy dziecka.

W Powiecie Ostrowieckim rodziną pieczę zastępczą stanowią:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione,
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe,
- 3) rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
- 4) rodzina zastępcza zawodowa,
- 5) rodzinny dom dziecka.

Tabela 24. Liczba poszczególnych form rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego z podziałem na lata 2016 i 2017.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Lata	
	2016	2017
Rodzina zastępcza spokrewniona	96	99
Rodzina zastępcza niezawodowa	36*	32*
Zawodowa rodzina zastępcza	1	1
Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	2
Zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza	0	0
Rodzinny dom dziecka	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

* W tym rodziny zastępcze zamieszkujące na terenie powiatu ostrowieckiego, w których przebywają dzieci z innych powiatów

Jak wynika z zebranych powyżej danych, na terenie Powiatu Ostrowieckiego zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe, czyli wujostwo lub osoby obce (niespokrewnione), kolejno rodziny zawodowe oraz rodzinny dom dziecka. Porównanie lat 2016 i 2017 pozwala na stwierdzenie, że liczba rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych i rodzinnego domu dziecka utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 25. Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Ostrowieckiego z podziałem na lata 2016 i 2017.

Liczba dzieci	Lata	
	2016	2017
Rodzina zastępcza spokrewniona	123*	124*
Rodzina zastępcza niezawodowa	52*	52*
Rodzina zastępcza zawodowa	5	5
Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	20*	17*
Zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza	0	0
Rodzinny dom dziecka	7	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

** W tym dzieci z terenu innych powiatów przebywające w rodzinach zastępczych zamieszkujących na terenie powiatu ostrowieckiego*

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w okresie 2016 – 2017 na terenie Powiatu Ostrowieckiego liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej kształtuje się na tym samym poziomie w rodzinach zastępczych niezawodowych, natomiast zauważa się spadek liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Z danych zawartych w tabeli wynika, że utrzymuje się wysoka liczba małoletnich przebywających w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Istnieje zatem potrzeba utworzenia kolejnych rodzin zastępczych tego typu.

Tabela 26. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2016 i 2017.

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej
2016	54
2017	38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Jak wskazuje powyższa tabela, w roku 2016 w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 54 dzieci, zaś w roku 2017 liczba ta osiągnęła wartość 38.

4.2. Usamodzielnieni pełnoletni wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej

Osoby pełnoletnie, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą zostają objęte procesem usamodzielnienia. Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej po spełnieniu określonych, obowiązującymi przepisami warunków mogą otrzymać następujące świadczenia bądź pomoc na:

1. kontynuowanie nauki;
2. usamodzielnienie;
3. zagospodarowanie;
4. uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych;
5. uzyskanie zatrudnienia.

W świetle przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 1) 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną,
- 2) roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną.

Tabela 27. Kwota świadczeń pieniężnych udzielonych pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w latach 2016 i 2017.

Rok	Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie		Ogółem kwota /zł/
	liczba osób	kwota /zł/	liczba osób	kwota /zł/	liczba osób	kwota /zł/	
2016	45	209 328,31	3	12 141,00	5	9 441,00	230 910,31
2017	48	208 724,42	8	29 088,00	6	12 588,00	250 400,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Powyższa tabela przedstawia wzrost liczby osób pełnoletnich otrzymujących pomoc na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie. Wiąże się to także ze wzrostem wypłaconych świadczeń pieniężnych. Liczba osób oraz wysokość środków finansowych zrealizowanych w związku z udzielaniem pomocy na kontynuowanie nauki w omawianych latach kształtuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 28. Środki finansowe wydatkowane przez Powiat Ostrowiecki w latach 2016 -2017 na pokrycie kosztów utrzymania rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych.

Rok	Środki wydatkowane /w zł/		
2016	2 211 845, 00		
	1 782 652, 84 (świadczenia i dodatki przysługujące osobom tworzącym rodziną pieczę zastępczą)	230 910, 31 (świadczenia przysługujące pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą)	198 281, 85 (porozumienia)
2017	2 312 964, 82		
	1 797 176, 21 (świadczenia i dodatki przysługujące osobom tworzącym rodziną pieczę zastępczą)	250 400, 42 (świadczenia przysługujące pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodzinną pieczę zastępczą)	265 388, 21 (porozumienia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

4.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

W 2015 roku na terenie Powiatu Ostrowieckiego funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo – wychowawcze:

1. Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” ul. Szkolna 19, 27-400 Ostrowiec Św., typu socjalizacyjnego dla 30 wychowanków. Placówka ta jest jednostką organizacyjną Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi prowadzoną na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego,
2. Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Przystań” w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27 – 440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 30 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo do dnia 31.08.2015 r.
3. Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27 – 440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 14 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, uruchomiona od 1.09.2015 r.,
4. Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27 – 440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 12 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, uruchomiona od 1.09.2015 r.,
5. Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27 – 440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 12 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, uruchomiona od 1.09.2015 r.

Tabela 29. Przyływ i odpływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2015 r.

L.p.	Nazwa placówki opiekuńczo – wychowawczej	Liczba dzieci umieszczonych w placówce w 2015 roku	Liczba dzieci, które opuścili placówkę w 2015 roku	Liczba wychowanków na dzień 31.12.2015 r.
1.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Przystań” w Małachowie (funkcjonująca do dnia 31.08.2015 r.)	8	4	34 (w tym: 27 z powiatu ostrowieckiego, 6 z powiatu skarżyskiego, 1 z powiatu sandomierskiego)*

2.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie (uruchomiona od dnia 01.09.2015 r., z liczbą wychowanków 13)	0	0	13 (w tym: 7 z powiatu ostrowieckiego, 6 z powiatu skarżyskiego)
3.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie (uruchomiona od dnia 01.09.2015 r., z liczbą wychowanków 12)	1	1	12 (z powiatu ostrowieckiego)
4.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie (uruchomiona od dnia 01.09.2015 r., z liczbą wychowanków 9)	3	0	12 (w tym: 11 z powiatu ostrowieckiego, 1 z powiatu sandomierskiego)
5.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Ostrowcu Św.	12	7	35 (w tym: 23 z powiatu ostrowieckiego, 6 z powiatu skarżyskiego, 2 z powiatu pszczyńskiego, 1 z powiatu nowodworskiego, 2 z powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, 1 z powiatu przemyskiego)
	Ogółem:	16	8	72

* Liczba wychowanków na dzień 31.08.2015 r., nie wliczona do wiersza „Ogółem”

W okresie od dnia 01.01.2015 roku do dnia 31.08.2015 roku do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Przystań” w Małachowie zostało przyjętych 8 małoletnich, a opuściło 4 wychowanków (w tym: 2 – usamodzielniało się, 1 powrócił do rodziny biologicznej i 1 został umieszczony w zakładzie poprawczym). Na dzień 31.08.2015 r. w placówce przebywało 34 wychowanków.

Od dnia 01.09.2015 roku do dnia 31.12.2015 roku w Niepublicznej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Małachowie przebywało 13 wychowanków i nie odnotowano rotacji w ich liczbie. Do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo–Wychowawczej

Nr 2 w Małachowie został przyjęty 1 wychowanek i również 1 usamodzielniał się. Natomiast do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 w Małachowie zostały przyjęte 3 osoby. Według stanu na dzień 31.12.2015 roku opieką objęto 12 osób.

W roku sprawozdawczym w NPOW „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. umieszczono 12 osób. Natomiast 7 opuściło placówkę, z tego: 1- usamodzielniał się, 5 powróciło do domu rodzinnego, a 1 został przeniesiony do domu pomocy społecznej. Według stanu na dzień 31.12.2015 roku w placówce przebywało 35 wychowanków.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr Or.I.120.1.2.2015 Starosty Ostrowieckiego z dnia 20.01.2015 r. zmienionym Zarządzeniem Nr Or.I.120.1.41.2015 Starosty Ostrowieckiego z dnia 18.06.2015 r. i Zarządzeniem Nr Or.I.120.1.59.2015 Starosty Ostrowieckiego z dnia 07.10.2015 r. zostały ustalone średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2015 roku, które opublikowano odpowiednio w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26.01.2015 roku pod pozycją 330, z dnia 29.06.2015 roku pod pozycją 1993 i z dnia 15.10.2015 roku pod pozycją 2978.

Tabela 30. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w pieczy instytucjonalnej na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2015 r.

Nazwa placówki opiekuńczo – wychowawczej	Średnie miesięczne wydatki /zł/
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Przystań” w Małachowie	3 006,91
Niepubliczne Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze Nr 1, Nr 2 i Nr 3 w Małachowie	3 006,91
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Ostrowcu Św.	2 939,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2016 roku na terenie Powiatu Ostrowieckiego funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- 1) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Nasz Dom” ul. Szkolna 19, 27-400 Ostrowiec Św., typu socjalizacyjnego dla 30 wychowanków. Placówka ta jest jednostką organizacyjną Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi prowadzoną na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego,

- 2) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27-440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 14 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo,
- 3) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27-440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 14 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo,
- 4) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27-440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 12 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo.

Tabela 31. Przyływ i odpływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2016 r.

L. p.	Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej	Liczba dzieci umieszczonych w placówce w okresie od dnia 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016r.	Liczba dzieci, które opuściły placówkę w okresie od dnia 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016 r.	Liczba wychowanków na dzień 31.12.2016r.
1.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie	3	2	14 (w tym: - 8 z Powiatu Ostrowieckiego, - 6 z Powiatu Skarżyskiego)
2.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie	5	2	14 (z Powiatu Ostrowieckiego)
3.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie	7	7	12 (z Powiatu Ostrowieckiego,

4.	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Ostrowcu Św.	5	11	29 (w tym: - 23 z Powiatu Ostrowieckiego, - 6 z Powiatu Skarżyskiego)
	Ogółem:	20	22	69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Od dnia 01.01.2016 roku do dnia 31.12.2016 roku do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Małachowie przyjęto 3 osoby, a 2 wychowanków usamodzielniało się. Do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Małachowie zostało przyjętych 5 wychowanków, a 2 opuściło (1 wychowanka usamodzielniała się i 1 wychowanek powrócił do domu rodzinnego. Natomiast do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 w Małachowie zostało przyjętych 7 osób, jeden wychowanek usamodzielniał się, a sześcioro powróciło do rodziny biologicznej. Liczba wychowanków przebywających w Niepublicznych Placówkach Opiekuńczo - Wychowawczych w Małachowie według stanu na 31.12.2016 r. wynosiła łącznie 40 osób (tj.: NPOW Nr 1 – 14, NPOW Nr – 14 i NPOW Nr 3 – 12.).

W roku sprawozdawczym w NPOW „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. umieszczono 5 osób. Natomiast 11 opuściło placówkę, z tego: 4 - usamodzielniało się, 5 powróciło do domu rodzinnego, 1 został przeniesiony do rodziny zastępczej, a w przypadku 1 nastąpiła zmiana postanowienia Sądu poprzez uchylene pobytu w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Według stanu na dzień 31.12.2016 roku w placówce przebywało 29 wychowanków.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr Or.I.120.1.5.2016 Starosty Ostrowieckiego z dnia 24.02.2016 r. zostały ustalone średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2016 roku, które opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z dnia 03.03.2016 r. pod pozycją 766.

Tabela 32. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w pieczy instytucjonalnej na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2016 roku.

Nazwa placówki opiekuńczo – wychowawczej	Średnie miesięczne wydatki /zł/
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie	3 058,03
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie	3 058,71
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie	3 055,47
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Ostrowcu Św.	3 016,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2017 roku na terenie Powiatu Ostrowieckiego funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo – wychowawcze:

1) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Nasz Dom” ul. Szkolna 19, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, typu socjalizacyjnego dla 30 wychowanków. Placówka ta jest jednostką organizacyjną Prowincji Krakowskiej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi prowadzoną na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego, w okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.09.2017 r. Natomiast od dnia 01.10.2017 r. w wyniku reorganizacji pod nazwą: Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. dysponujący łącznie 28 miejscami, w którego skład wchodzi: Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom nr 1” i Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom nr 2”,

2) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27-440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 14 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo,

3) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27-440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 14 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo,

4) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie, Małachów – Kolonia 2, 27-440 Ćmielów, typu socjalizacyjnego – 14 miejsc, prowadzona na zlecenie Powiatu Ostrowieckiego przez Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr Or.I.120.1.5.2016 Starosty Ostrowieckiego z dnia 24.02.2016 r. zostały ustalone średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2016 roku, które opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z dnia 03.03.2016 r. pod pozycją 766.

Na podstawie Zarządzenia Nr Or.I.120.1.15.2017 Starosty Ostrowieckiego z dnia 24.02.2017 r. ustalono średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2017 roku, które zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z dnia 24.02.2017 r. pod pozycją 812, i zmienione: Zarządzeniem Nr Or.I.120.1.38.2017 Starosty Ostrowieckiego z dnia 30.08.2017 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z dnia 31.08.2017 r. pod pozycją 2566), i Zarządzeniem Nr Or.I.120.1.42.2017 Starosty Ostrowieckiego z dnia 29.09.2017 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z dnia 02.10.2017 r. pod pozycją 2958).

Wysokość średnich miesięcznych wydatków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33 Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo- wychowawczych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2017 r.

Nazwa placówki opiekuńczo – wychowawczej	Średnie miesięczne wydatki /zł/
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie	3 058,03 – od dnia 01.01.2017 r. do dnia 28.02.2017 r.
	2 965,72 – od 01.03.2017 r. do 31.08.2017 r.
	3 500,00 – od 01.09.2017 r. do 31.12.2017 r.
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie	3 058,71 – od dnia 01.01.2017 r. do dnia 28.02.2017 r.
	3 084,80 – od 01.03.2017 r. do 31.08.2017 r.
	3 500,00 – od 01.09.2017 r. do 31.12.2017 r.
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie	3 055,47 – od dnia 01.01.2017 r. do dnia 28.02.2017 r.
	3 081,45 – od 01.03.2017 r. do 31.08.2017 r.
	3 500,00 – od 01.09.2017 r. do 31.12.2017 r.
Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. / Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Nasz Dom” w Ostrowcu Św.	3 016,03 – od dnia 01.01.2017 r. do dnia 28.02.2017 r.
	3 001,54 – od 01.03.2017 r. do 31.10.2017 r.
	3 500,00 – od 01.11.2017 r. do 31.12.2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Rotację wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r. obrazuje tabela.

Tabela 34. Przyływ i odpływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2017 r.

L. p.	Nazwa placówki opiekuńczo - wychowawczej	Liczba dzieci umieszczonych w placówce w okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.	Liczba dzieci, które opuściły placówkę w okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.	Liczba wychowanków na dzień 31.12.2017 r.
1	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Małachowie	0	1	13 (w tym: - 7 z powiatu ostrowieckiego, - 6 z powiatu skarżyskiego)
2	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Małachowie	4	4	14 (z powiatu ostrowieckiego)
3	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 w Małachowie	6	4	14 (w tym: - 12 z powiatu ostrowieckiego - 2 z powiatu skarżyskiego)
4	Niepubliczna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. od dnia 01.01.2017 r. do 30.09.2017 r.	13	8	34 (w tym: - 29 z powiatu ostrowieckiego - 4 z powiatu skarżyskiego - 1 z powiatu obornickiego)
5	Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. od dnia 01.10.2017 r. do 31.12.2017 r.	6	9	31 (w tym: - 26 z powiatu ostrowieckiego - 4 z powiatu skarżyskiego - 1 z powiatu obornickiego)

Ogółem:	29	26	72
----------------	-----------	-----------	-----------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Od dnia 01.01.2017 roku do dnia 31.12.2017 roku do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Małachowie nie przyjęto nowych wychowanków, a 1 z wychowanków usamodzielniał się. Do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Małachowie zostało przyjętych 4 wychowanków, a 4 opuściło (1 wychowanek usamodzielniał się i 1 wychowanek powrócił do domu rodzinnego, 2 wychowanki zostały przeniesione do innej placówki.)

Do Niepublicznej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 3 w Małachowie zostało przyjętych 6 osób, 4 wychowanków usamodzielniało się. Liczba wychowanków przebywających w Niepublicznych Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych w Małachowie według stanu na 31.12.2017 r. wynosiła łącznie 41 osób (tj.: NPOW Nr 1 – 13, NPOW Nr – 14 i NPOW Nr 3 – 14.).

W roku sprawozdawczym w ZPOW „Nasz Dom” w Ostrowcu Św. umieszczono 19 osób. Natomiast 17 opuściło placówkę, z tego: 8 - usamodzielniało się, 4 powróciło do domu rodzinnego, 1 został przeniesiony do rodziny zastępczej spokrewnionej, a 4 dzieci przeniesionych zostało do innej placówki.

Według stanu na dzień 31.12.2017 roku w placówce przebywało 31 wychowanków.

4.4. Usamodzielnieni pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo–wychowawczych

Osoby pełnoletnie, które opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze zostają objęte procesem usamodzielnienia. Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej po spełnieniu określonych obowiązującymi przepisami warunków mogą otrzymać następujące świadczenia bądź pomoc na:

1. Kontynuowanie nauki;
2. Usamodzielnienie;
3. Zagospodarowanie;
4. Uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych;
5. Uzyskanie zatrudnienia.

W świetle przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała co najmniej rok w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej.

Tabela 35 Świadczenia pieniężne i rzeczowe udzielone pełnoletnim wychowankom pieczy instytucjonalnej w latach 2016 i 2017

Rok	Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie		Ogółem kwota /zł/
	liczba osób	kwota /zł/	liczba osób	kwota /zł/	liczba osób	kwota /zł/	
2016	26	110 327,72	5	32 850,00	6	12 000,00	155 177,72
2017	28	112 571,11	5	29 688,00	3	4 647,00	146 906,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Zestawienie zbiorcze środków finansowych wydatkowanych na pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze wskazuje na ich wzrost.

4.5. Odpłatność rodziców biologicznych i innych osób zobowiązanych do jej ponoszenia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Zgodnie z art.193 ust.1 i ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.), rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinach zastępczych lub rodzinnym domu dziecka oraz wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

Rada Powiatu w Ostrowcu Św. określiła w drodze uchwały Nr XXI/150/12 z dnia 24 lutego 2012 r. zmienionej Uchwałą Nr XXXV/264/13 Rady Powiatu w Ostrowcu Św. z dnia 25 marca 2013r., szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Problem niskiej ściągłości opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej jest bolączką nie tylko Powiatu Ostrowieckiego, lecz wszystkich powiatów w Polsce.

Należy mieć na uwadze fakt, iż tymi opłatami obciążani są rodzice pozbawieni praw rodzicielskich lub którym prawa te zawieszono bądź ograniczono. Pozbawianie, ograniczanie lub zawieszanie władzy rodzicielskiej przez sądy rodzinne jest spowodowane, w zdecydowanej większości przypadków: nadużywaniem alkoholu, osadzeniem rodzica w areszcie śledczym lub zakładzie karnym na skutek popełnienia przestępstwa, bezdomności, bezrobocia, skrajnego ubóstwa, życiowej niezaradności, chorób, w tym także chorób psychicznych i wszelkiego typu patologicznych zachowań rodziców, które powodują ich niewydolność wychowawczą.

Do rzadkości należą sytuacje, gdy rodzice dobrowolnie wnoszą choćby część opłat. Rodzice generalnie nie poczuwają się do obowiązkułożenia na utrzymanie dzieci, nie odbierają kierowanej do nich korespondencji itp.

Tabela 36. Liczba wydanych decyzji administracyjnych w latach 2016-2017.

Rok	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
2016	420
2017	359

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W toku postępowań komorniczych w 2016 roku Urząd Skarbowy w Ostrowcu Św. przekazał do tut. Centrum łączną kwotę 1055,95 zł, a w roku 1424,60 zł, która została zaliczona na poczet zadłużenia z tytułu ustalonej odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Wpłaty 150,00 zł w 2016 r. dokonał rodzic biologiczny.

4.6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej

Działając zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Zarządzeniem Starosty Ostrowieckiego Nr Or.I.120.50.2011 z dnia 12.10.2011 r. na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Ostrowieckim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.

Do zadań organizatora należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;

13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;

16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Podstawowym stanowiskiem w strukturze organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;

2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub

prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;

3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;

4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;

5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;

7) przedstawienie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 37. Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora

Rok	Liczba koordynatorów	Liczba rodzin
2016	4	81
2017	8	68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Opieką koordynatora zostały objęte rodziny na ich wniosek. Ponadto od kwietnia 2014 r. opieką koordynatora został objęty również rodzinny dom dziecka. W stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych opieką koordynatora, zadania koordynatora wykonuje organizator.

Tabela 38. Liczba przeszkolonych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej

Rok	Liczba kandydatów
2016	0
2017	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2016 r. szkolenie PRIDE nie zostało przeprowadzone.

W 2017 r. na szkolenie PRIDE zgłosiło się 17 osób. Świadectwo ukończenia szkolenia otrzymało 15 osób, natomiast po przeanalizowaniu całości dokumentacji przez komisję kwalifikacją na rodziny zastępcze otrzymało 12 osób. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w miarę możliwości realizowało powierzone zadania.

V. Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych i zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej

Niewątpliwie jednym z kluczowych problemów społecznych jest niepełnosprawność i długotrwała choroba lub ciężka choroba, która utrudnia, a czasem uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w środowisku. Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych w dużej mierze przyczyniają się do łatwiejszego funkcjonowania tych osób w codziennym życiu. Zapotrzebowanie niepełnosprawnych na opiekę rośnie wraz z wiekiem. Istotna jest tu pomoc finansowa, gdyż choroba i niepełnosprawność powodują pogorszenie sytuacji materialnej większości ludzi.

Rehabilitacja społeczna polega na ukształtowaniu u osoby niepełnosprawnej takich umiejętności, które pozwalają na pełną integrację ze środowiskiem społecznym.

Aktualne zadania powiatu realizowane w zakresie rehabilitacji społecznej określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 511 z późn. zm.).

Do zadań powiatu należy:

1. opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a. rehabilitacji społecznej,
 - b. przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
2. współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowaniu i realizacji programów, o których mowa w pkt. 1;

3. udostępnianie na potrzeby Pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie uchwalonych przez radę powiatu programów, o których mowa w pkt. 1, oraz rocznej informacji z ich realizacji;
4. podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności;
5. opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa;
6. współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób;
7. dofinansowanie:
 - a. uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b. likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - c. zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d. sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - e. usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
 - f. dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
 - g. zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych na zlecenie Funduszu przez fundacje oraz organizacje pozarządowe,
 - h. powiatowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi.
 - i. powiatowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowcu Św., został powołany dnia 30 czerwca 1999 r. Zadaniem zespołu jest ustalanie niepełnosprawności i stopni niepełnosprawności mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Zadanie to jest realizowane w ramach dotacji zleconej z budżetu państwa.

Powiatowy Zespół wydaje 3 rodzaje orzeczeń:

1. orzeczenie o stopniu niepełnosprawności
2. orzeczenie o niepełnosprawności
3. orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zalicza do jednego z trzech stopni

niepełnosprawności: lekki, umiarkowany lub znaczny.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Orzeczenie o niepełnosprawności dotyczy osób, które nie ukończyły 16-go roku życia i są zaliczane do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień dotyczy osób, które posiadają ważne orzeczenie innych organów rentowych /ZUS, KRUS, KIZ/. Osoby takie mogą składać wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności i wskazań, dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

W Powiatowym Zespole orzekają lekarze, pracownicy socjalni, doradcy zawodowi, psycholodzy i pedagodzy. Wszyscy posiadają wymagane kwalifikacje oraz odpowiednią wiedzę z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności udokumentowaną zaświadczeniem uprawniającym do orzekania.

W każdym tygodniu odbywa się od 4 do 8 komisji. Na każdej z nich orzekanych jest 15-30 osób.

Ponadto od dnia 01.07.2014 r. do zadań Przewodniczącego Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności należy wydawanie kart parkingowych.

Karta parkingowa przysługuje osobie posiadającej umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Przy czym osobie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje karta

w przypadku stwierdzenia przyczyny niepełnosprawności o symbolu 04-O, 05-R, 10-N oraz spełnieniu przesłanek określonych w art.8 ust.3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – prawo o ruchu drogowym (pkt 9 wskazań w orzeczeniu), natomiast osobie posiadającej znaczny stopień niepełnosprawności wystarczy spełniać przesłanki określone w art.8 ust.3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – prawo o ruchu drogowym (pkt 9 wskazań w orzeczeniu). Kartę parkingową może otrzymać również osoba do 16-go roku życia legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności, jeśli spełnia przesłanki określone w art.8 ust.3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – prawo o ruchu drogowym (pkt 9 wskazań w orzeczeniu).

Z dniem 1 sierpnia 2017 r. zmianie uległy zasady wydawania legitymacji osób niepełnosprawnych w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 511 tj.).

Stopień niepełnosprawności wpisuje się w legitymacji wyłącznie na wniosek osoby niepełnosprawnej. Jest to nowe rozwiązanie. Poprzednio, do dnia 31 sierpnia 2017 r., stopień niepełnosprawności wpisywało się z urzędu. Symbol przyczyny niepełnosprawności wpisuje się w legitymacji również wyłącznie na wniosek osoby niepełnosprawnej. Jest to rozwiązanie analogiczne do dotychczasowego. Osoba ubiegająca się o wydanie legitymacji od dnia 1 września 2017 r. zobowiązana jest złożyć do powiatowego zespołu nowy wniosek, który obowiązuje na terenie całej Polski.

Zmianie uległ wzór blankietu legitymacji. Legitymacje wystawione przed 1 września 2017 r. zachowują ważność na czas w nich określony. Jeżeli osoba niepełnosprawna występuje z wnioskiem o wydanie legitymacji wg wzoru obowiązującego od 1 września 2017 r. posiadając już legitymację wydaną do 31 sierpnia 2017 r. to powiatowy zespół wystawia jej taką legitymację na podstawie ostatniego prawomocnego orzeczenia. Brak jest w takiej sytuacji prawa do żądania od strony zwrotu dotychczas posiadanej legitymacji. Wydanie legitymacji w takim przypadku nie jest też traktowane jako wydanie duplikatu. Zatem, jeżeli strona występuje o wydanie legitymacji według nowego wzoru obowiązującego od 1 września 2017 r., a została już tej osobie wystawiona legitymacja według tego wzoru na podstawie takiego samego orzeczenia, wówczas taki wniosek jest traktowany jako duplikat. Za wydanie duplikatu powiatowy zespół pobiera opłatę w kwocie 15 zł (art. 6cc ustawy o rehabilitacji).

5.1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Turnus rehabilitacyjny trwający 14 dni – to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności osób niepełnosprawnych oraz rozwijanie umiejętności społecznych poprzez rozwijanie kontaktów społecznych, zainteresowań, a także poprzez udział w zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych powinno wspomagać pełną ich rehabilitację. Dla wielu osób niepełnosprawnych uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym jest jedyną szansą na wyjście z izolacji. Dotyczy to głównie osób niepełnosprawnych, które z różnych powodów nie opuszczają własnego mieszkania, a także mieszkańców domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo –wychowawczych.

Wyróżnia się następujące rodzaje turnusów rehabilitacyjnych:

- usprawniająco – rekreacyjny;
- rekreacyjno – sportowy i sportowy,
- szkoleniowy,
- psychoterapeutyczny,
- rozwijający zainteresowania i uzdolnienia (np. malarski, rzeźbiarski),
 - nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością (np. poruszania się, samoobsługi, wykonywania podstawowych prac domowych).

Udzielone dofinansowania w latach 2016 – 2017 obrazuje poniższa tabela:

Tabela 39. Udzielone dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

L. p.	Rok	Liczba osób wraz z opiekunami	Kwota wypłaconego dofinansowania /zł/
1	2016	377	400 706,00
2	2017	376	415 694,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

5.2. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

Bariery architektoniczne są to wszelkiego rodzaju utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodny ruch osobom niepełnosprawnym.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich przedmiotów lub urządzeń do rodzaju niepełnosprawności.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej to wszelkie prace adaptacyjne, budowlano – instalacyjne zgodne z prawem budowlanym zmierzające do prawidłowego ukształtowania pomieszczeń mieszkalnych w tym pomieszczeń sanitarnych wraz z ich wyposażeniem i dogodnym dojściem do mieszkania. Prace te mają za zadanie umożliwienie lub znaczne ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywania podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Likwidacja barier technicznych i w komunikowaniu się ma za zadanie umożliwienie lub znaczne ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywania podstawowych, codziennych czynności, tak więc dofinansowanie to może dotyczyć sprzętu, który jest niezbędny i zgodny z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej.

Udzielone dofinansowania w latach 2016 – 2017 obrazuje poniższa tabela:

Tabela 40. Udzielone dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Lp.	Rok	Liczba umów zrealizowanych	Kwota wypłaconego dofinansowania /zł/
1	2016	112	406 427,25
2	2017	90	398 513,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

5.3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów

Sprzęt rehabilitacyjny jest to sprzęt niezbędny do rehabilitacji ruchowej lub innej zaleconej przez lekarza w warunkach domowych, a który nie jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze są skatalogowane, a katalog jest załącznikiem do stosownego rozporządzenia ministra zdrowia. W rozporządzeniu zawarte są określone limity finansowania każdego przedmiotu w ramach ubezpieczenia, dlatego procentowe wskaźniki dofinansowań ze środków PFRON odnoszą się wprost do tych limitów. Jest to niezwykle istotne w kontekście sposobu wnioskowania o dofinansowanie. O ile bowiem o sprzęt rehabilitacyjny wnioskować można na podstawie zaświadczenia lekarza specjalisty, o tyle przy przedmiotach ortopedycznych i środkach pomocniczych podstawowym dokumentem jest zlecenie na zaopatrzenie w wyrób medyczny tj.: przedmiot ortopedyczny bądź środek pomocniczy, potwierdzone przez właściwy ze względu na miejsce zamieszkania oddział wojewódzki NFZ.

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałego inwalidztwa w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego (np.: protezy, kule, wózek inwalidzki i inne).

Środki pomocnicze ułatwiają w znacznym stopniu bądź umożliwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym (np.: pielucho - majtki, wkłucia do pomp insulinowych, cewniki zewnętrzne, aparaty słuchowe, materace przeciwodleżynowe itp.).

Zaopatrzone w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogą być osoby ubezpieczone oraz osoby pozostające na ich utrzymaniu, w tym osoby niepełnosprawne, w zależności od rodzaju dysfunkcji. Osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się również o dofinansowanie naprawy przedmiotu ortopedycznego.

Podstawą do uzyskania refundacji jest wniosek świadczeniobiorcy o wykonanie naprawy potwierdzony do realizacji przez właściwy ze względu na miejsce zamieszkania oddział wojewódzki NFZ.

Tabela 41. Udzielone dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Lp.	Rok	Liczba osób	Kwota wypłaconego dofinansowania zł/
1	2016	993	916 899,21
2	2017	947	898 601,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Zawarte umowy o dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny w latach 2016 – 2017 obrazuje poniższa tabela:

Tabela 42. Zawarte umowy o dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

Lp.	Rok	Wypłacone dofinansowania dla indywidualnych wnioskodawców		Wypłacone dofinansowania dla instytucji	
		ilość	kwota /zł/	ilość	kwota /zł/
1	2016	35	55 297,00	x	x
2	2017	26	41 674,00	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

4.4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

Wniosek o dofinansowanie składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60 % kosztów przedsięwzięcia.

Udzielone dofinansowania w latach 2016 – 2017 obrazuje poniższa tabela:

Tabela 43. Udzielone dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Lp.	Rok	Liczba umów	Kwota wypłaconego dofinansowania /zł/
1	2016	7	23 532,39
2	2017	8	30 369,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

5.5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej – to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są formą rehabilitacji społecznej i zawodowej dla osób, które ukończyły 16 rok życia i nie są w stanie podjąć pracy, uzyskały orzeczenie o posiadanym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

Warsztat jest placówką pobytu dziennego, w której czas trwania zajęć wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo.

Celem WTZ jest pobudzenie chęci do aktywnego życia, poprawa sprawności psychomotorycznej, rozwój społeczny, a także opanowanie różnorodnych technik związanych z pracą. To wszystko ma zwiększyć szanse osób niepełnosprawnych na możliwie niezależne, samodzielne, aktywne życie.

Koszty działania Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2015-2017 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 44. Koszty działania Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Lp.	rok	ilość warsztatów/osób	Koszty działania WTZ z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania
1	2015	2/130	2 201 197,95 (w tym środki PFRON 1 987 635,77 zł)
2	2016	2/130	2 309 867,56 zł (w tym środki PFRON 2 078 882,39 zł)
3	2017	3/142	2.330.970,78 (w tym ze środków PFRON 2.079.480,00 zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2015 r. na rzecz dwóch warsztatów działających na terenie Powiatu Ostrowieckiego przekazana została łącznie kwota 2.202.200,00 zł w tym 1 988 480,00 zł ze środków PFRON oraz 213.720,00 zł ze środków Powiatu. Kwota faktycznie wydatkowana na działalność obydwu warsztatów wyniosła łącznie **2 201 197,95 zł**, w tym **1 987 635,77 zł** ze środków PFRON oraz **213 562,18 zł** ze środków powiatu. Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo zwróciło na rachunek bankowy PFRON kwotę dotacji w wysokości 844,23 zł oraz kwotę dotacji ze środków powiatu w wysokości 86,77 zł. Natomiast Stowarzyszenie Na Rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej „Szansa” dokonało zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 71,05 zł udzielonej z budżetu Powiatu Ostrowieckiego.

Tabela 45. Podział środków finansowych dla poszczególnych Warsztatów w 2015 r.

	WTZ „SZANSA”	WTZ „RAZEM”	Razem
Liczba uczestników	75	55	130
Dofinansowanie PFRON /zł/	1.147.200,00	840.435,77	1.987.635,77
Dofinansowanie Powiatu /zł/	123.228,95	90.333,23	213.562,18
Razem /zł/	1.270.428,95	930.769,00	2.201.197,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2016 r. na rzecz dwóch Warsztatów działających na terenie Powiatu Ostrowieckiego przekazana została łącznie kwota 2 310 531,60 zł w tym 2 079 480 zł ze środków PFRON oraz 231 051,60 zł ze środków Powiatu. Kwota faktycznie wydatkowana na działalność obydwu warsztatów wyniosła łącznie 2 309 867,56 zł, w tym 2 078 882,39 zł ze środków PFRON oraz 230 985,17 zł ze środków powiatu. Stowarzyszenie „Razem” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo zwróciło na rachunek bankowy PFRON kwotę dotacji w wysokości 597,61 zł oraz kwotę dotacji ze środków powiatu w wysokości 66,43 zł.

Tabela 46. Podział środków finansowych dla poszczególnych Warsztatów w 2016 r.

	WTZ „SZANSA”	WTZ „RAZEM”	Razem
Liczba uczestników	75	55	130
Dofinansowanie PFRON /zł/	1.199,700	840.435,77	2.078.882,39
Dofinansowanie Powiatu /zł/	133.299,00	90.333,23	230.985,17
Razem /zł/	1.332.999,00	930.769,00	2.309.867,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2017 roku w Warsztatach Terapii Zajęciowej objętych dofinansowaniem było łącznie 142 uczestników, w tym 55 uczestników w WTZ przy Stowarzyszeniu „Razem” Na Rzecz Niepełnosprawnych Umysłowo, z siedzibą w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Rzeki 18, 75 uczestników w WTZ przy Stowarzyszeniu „SZANSA” z siedzibą w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Żabia 31 oraz 12 mieszkańców powiatu ostrowieckiego uczestniczących w WTZ w Czekarzewicach Drugich nr 125, prowadzonym przez Stowarzyszenie Lokalna.

Grupa Działania Powiatu Opatowskiego, którego organem właściwym ze względu na siedzibę jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie. Należy przy tym zaznaczyć, iż w marcu 2017 r. w WTZ w Czekarzewicach Drugich zwiększyła się liczba uczestników z Powiatu Ostrowieckiego z 9 do 12 osób. Zmiana ilości uczestników została wprowadzona Aneks nr 1 do Porozumienia nr 1/WTZ/2017 z 18 kwietnia 2017 roku.

Wykorzystanie środków finansowych do dnia 31 grudnia 2017 r. pochodzących z budżetu powiatu ostrowieckiego na dofinansowanie kosztów działalności WTZ.

Roczny plan budżetu w 2017 roku dla WTZ wynosił **2.332.913,49** zł w tym:

- środki dotacji celowej pochodzące z budżetu Powiatu Ostrowieckiego **253.433,49** zł,
- środki PFRON **2.079.480,00** zł.

Wykorzystanie środków od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. **2.330.970,78** zł w tym:

- środki z budżetu Powiatu Ostrowieckiego **251.490,78** zł,
- środki PFRON **2.079.480,00** zł.

Tabela 47. Podział środków finansowych dla poszczególnych Warsztatów w 2017 r.

	WTZ „SZANSA”	WTZ „RAZEM”	WTZ w Czekarzewicach Drugich	Razem
Liczba uczestników	75	55	12	142
Dofinansowanie PFRON /zł/	1.199,700	879.780,00	-----	-----
Dofinansowanie Powiatu /zł/	133.299,00	97.752,60	20.439,18	230.985,17
Razem /zł/	1.332.999,00	977.532,60	20.439,18	2.309.867,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Terapia prowadzona była w 15 n/w pracowniach w Warsztacie Terapii Zajęciowej „SZANSA”:

- 1) pracownia modelarska,
- 2) pracownia techniczna,
- 3) pracownia gospodarstwa domowego,
- 4) pracownia kroju i szycia,
- 5) pracownia komputerowa,
- 6) pracownia muzykoterapii,
- 7) pracownia plastyczna,
- 8) pracownia rękodzielnictwa,
- 9) pracownia przyrodniczo-środowiskowa,
- 10) pracownia rzeźby i linorytu,
- 11) pracownia papieroplastyki,
- 12) pracownia bukiciarstwa,

- 13) pracownia hafciarsko-tkacka,
- 14) pracownia decoupage,
- 15) pracownia koralikarstwa.

w 11 n/w pracowniach w Warsztacie Terapii Zajęciowej „RAZEM”:

- 1) pracownia gospodarstwa domowego,
- 2) pracownia hafciarska,
- 3) pracownia językowo- poznawcza,
- 4) pracownia komputerowa,
- 5) kompetencji społecznych i higieny zdrowia
- 6) pracownia modelarska,
- 7) pracownia muzykoterapii,
- 8) pracownia plastyczna,
- 9) pracownia przyrodnicza,
- 10) pracownia robótek ręcznych,
- 11) pracownia tkacka,

oraz w 8 n/w pracowniach w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Czekarzewicach Drugich:

- 1) pracownia muzyczna,
- 2) pracownia krawiecka,
- 3) pracownia komputerowa,
- 4) pracownia przyrodnicza,
- 5) pracownia gospodarstwa domowego,
- 6) pracownia techniczna,
- 7) pracownia rehabilitacji ruchowej,
- 8) pracownia plastyczna.

Warsztaty brały udział w licznych wydarzeniach, konkursach, zawodach. Poniżej kilka ważniejszych wydarzeń z życia Warsztatów:

- 10.01.2015r. – zawody w narciarstwie i raketach śnieżnych w Bodzentynie w ramach Olimpiad Specjalnych,

- 10.03.2015r. – zawody w kręgle w ramach Olimpiad Specjalnych do Skarżyska – Kamiennej,
- 20.03.2015r. – zawody w podnoszeniu ciężarów do Jędrzejowa w ramach Olimpiad Specjalnych,
- 25-29.03.2015r. – wyjazd w ramach projektu Grundtvig do Rumuni (Bukareszt),
- 06.05.2015r. – wyjazd na warsztaty historyczne z partnerem z Rumunii w ramach projektu Grundtvig,
- 06-16.06.2015r. – obóz sportowy w Zakopanem współfinansowany przez MSiT,
- 17-22.08.2015r. – obóz integracyjny w Bieszczadach,
- 07-15.01.2016 r. – PRE – GAMES 2016 r. – Zawody Olimpiad Specjalnych – reprezentanci Polski dwóch uczestników WTZ,
- 01-03.04.2016 r. – II Turniej Olimpiad Specjalnych w BOCCE na Łotwie,
- 13.06.2016 r. – Zakończenie Warsztatów Fotograficznych (wystawa prac),
- 15.01.2017 r. – 25 Finał WOŚP,
- 12-13.05.2017 – Świętokrzyski Mityng Lekkoatletyczny Olimpiad Specjalnych w Sandomierzu – 13 zawodników i 2 trenerów.

Warsztat Terapii Zajęciowej działający przy Stowarzyszeniu „SZANSA” obejmował terapią 75 osób niepełnosprawnych. Liczbę uczestników Warsztatu z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności w latach 2015 – 2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48. Liczba uczestników Warsztatu z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.

Stopień niepełnosprawności	Kobiety			Mężczyźni			Ogółem		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Znaczny	17	17	17	39	41	40	56	58	57
Umiarkowany	4	2	3	15	15	15	19	17	18
Ogółem	21	19	20	54	56	55	75	75	75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Ostrowcu Świętokrzyskim

Warsztat Terapii Zajęciowej działający przy Stowarzyszeniu „RAZEM” Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo obejmował terapią 55 osób. Liczbę uczestników

Warsztatu z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności w latach 2015 – 2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 49. Liczba uczestników Warsztatu z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.

Stopień niepełnosprawności	Kobiety			Mężczyźni			Ogółem		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Znaczny	15	15	10	19	19	17	34	34	27
Umiarkowany	9	9	12	12	12	16	21	21	28
Ogółem	24	24	22	31	31	33	55	55	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Ostrowcu Świętokrzyskim

5.6. Powiatowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Program współpracy Powiatu Ostrowieckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego realizowany jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r., poz. 995).

Powiat Ostrowiecki umożliwia Podmiotom uczestnictwo w realizacji zadań publicznych w sferze określonej w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w celu zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej. Uczestnictwo to może odbywać się na podstawie zlecenia lub wspierania Podmiotów w realizacji zadań publicznych przy udziale środków finansowych pochodzących z budżetu Powiatu oraz ze środków pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W ramach środków budżetowych Powiatu organizacje pozarządowe otrzymują dotacje na realizację zadań określonych w drodze otwartych konkursów ofert lub w trybie pozakonkursowym.

Organizacje na bieżąco są informowane o możliwości pozyskania środków w ramach programów prowadzonych przez Fundacje o zasięgu krajowym. Informacje te są zamieszczane na stronie samorządowej, w prasie lokalnej oraz w telewizji kablowej.

5.7. Dotacje dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Ostrowieckiego w latach 2015-2017.

W roku 2015 ogłoszono dwa otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych powiatu przy udziale środków PFRON w wysokości 60 000,00 zł.

W ramach pierwszego otwartego konkursu ofert przyznano dotację dla trzech organizacji pozarządowych na kwotę 8.148,00 zł. Ponieważ kwota ze środków PFRON nie została w pełni rozdysponowana w ramach pierwszego konkursu ofert, Zarząd Powiatu Ostrowieckiego podjął decyzję o ponownym ogłoszeniu konkursu. Na ten cel przeznaczono środki PFRON w wysokości 30.000,00 zł, natomiast kwota 21.852,00 zł została przeznaczona na inne zadania realizowane przez Samorząd Powiatowy.

W ramach drugiego otwartego konkursu ofert rozdysponowano kwotę w wysokości 30.000,00 zł dla pięciu organizacji pozarządowych.

Łączna kwota przeznaczona na dofinansowanie zadań publicznych powiatu ze środków PFRON wyniosła **32.145,33 zł**.

Tabela 50. Wykaz organizacji pozarządowych i przyznane dofinansowanie w ramach I otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powiatu w roku 2015 (środki PFRON).

Tytuł zadania	Nazwa organizacji pozarządowej	Przyznana kwota/zł/	Wykorzystana kwota /zł/
Organizowanie lokalnych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach	Polskie Towarzystwo Stomijne „POL-ILKO”	2.928,00	2.729,00
Organizowanie lokalnych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach	Polski Związek Niewidomych- Okręg Świętokrzyski- Koło Ostrowiec Świętokrzyski	4.000,00	3.950,00

Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego	Ostrowiecki Klub Amazonka	1.220,00	1.220,00
	Razem	8.148,00	7.899,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 51. Wykaz organizacji pozarządowych i przyznane dofinansowanie w ramach II otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powiatu w 2015 roku (środki PFRON).

Tytuł zadania	Nazwa organizacji pozarządowej	Przyznana kwota /zł/	Wykorzystana kwota /zł/
Organizowanie lokalnych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych i wspierających ich aktywność w tych dziedzinach	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków- Oddział Powiatowy w Ostrowcu Św.	2.000,00	rezygnacja
	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „SARON”	3.590,00	środków nie przekazano z uwagi na zmianę terminu realizacji zadania przez stowarzyszenie
	Stowarzyszenie Niepełnosprawność Bez Barrier „OPIEKUNEK”	2.000,00	2.000,00
	Ostrowiecki Klub Amazonka	2.496,00	2.332,33
	Forum Młodego Ostrowca	19.914,00	19.914,00
	Razem	30.000,00	24.246,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W roku 2016 nie ogłoszono otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powiatu przy udziale środków finansowych z budżetu powiatu jak również

ze środków PFRON. Uchwałą Rady Powiatu Ostrowieckiego Nr XXXVI/210/2016 z dnia 19 grudnia 2016 roku zadanie zostało wykreślone, a środki finansowe PFRON w wysokości 40.000,00 zł zostały przekazane na realizację innych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych (Uchwała Nr 274/2016 Zarządu Powiatu Ostrowieckiego z dnia 23.12.2016 r.)

W roku 2017 nie ogłoszono otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powiatu przy udziale środków finansowych z budżetu powiatu jak również ze środków PFRON. Uchwałą Rady Powiatu Ostrowieckiego Nr XLIX/311/2017 z dnia 27 grudnia 2017 roku zadanie nie zostało zrealizowane, a środki finansowe PFRON w wysokości 30.000,00 zł zostały przekazane na realizację innych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

5.8. Dotacje dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w trybie pozakonkursowym w latach 2015-2017.

W roku 2015 realizacja zadań publicznych powiatu została przeprowadzona w trybie pozakonkursowym na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie art.19a (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.). Ze środków Powiatu przekazano kwotę dla trzech organizacji pozarządowych w łącznej wysokości 12.000,00 zł. Kwota faktycznie wydatkowana na wsparcie niżej wymienionych organizacji pozarządowych wyniosła łącznie 11.150,00 zł. Szczegółowe informacje w tabeli poniżej:

Tabela 52. Realizacja zadań publicznych Powiatu Ostrowieckiego.

Nazwa Stowarzyszenia	Kwota wnioskowanej dotacji (zł)	Przyznana kwota (zł)	Wykorzystana kwota (zł)	Inne
Klub Przyjaciół Pojazdów Dawnych „SINGIEL”	6.600,00	6.600,00	6.600,00	

Stowarzyszenie „Wspólnota Świętokrzyska”	4.000,00	4.000,00	3.150,00	Zwrócono na konto Powiatu kwotę 850,00 zł
Związek Harcerstwa Polskiego	10.000,00	0,00	0,00	Rozpatrzona negatywnie
Stowarzyszenie Na Rzecz WTZ „SZANSA”	8.122,00	0,00	0,00	Rozpatrzona negatywnie
Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża	1.400,00	1.400,00	1.400,00	
RAZEM	30.122,00	12.000,00	11.150,00	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W roku 2016 nie ogłoszono otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Powiatu Ostrowieckiego przy udziale środków finansowych z budżetu powiatu. Do dnia 31 grudnia 2016 roku nie wpłynęła również żadna oferta na realizację zadań publicznych powiatu w trybie pozakonkursowym.

W 2017 r. wpłynęło łącznie 4 oferty organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych powiatu w trybie pozakonkursowym na podstawie art.19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 ze zm.) Dwie oferty zostały przyjęte do realizacji, natomiast pozostałe 2 zostały rozpatrzone negatywnie z powodów formalnych.

Dane dotyczące łącznej wysokości udzielonych dotacji z budżetu Powiatu Ostrowieckiego w 2017 roku w trybie pozakonkursowym obrazuje poniższa tabela.

Tabela 53. Dane dotyczące łącznej wysokości udzielonych dotacji z budżetu Powiatu Ostrowieckiego w 2017 roku w trybie pozakonkursowym.

Nazwa Stowarzyszenia	Tytuł zadania publicznego	Kwota wnioskowanej dotacji (zł)	Przyznana kwota (zł)	Wypł. środki finan. (zł)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski w Ostrowcu Św.	„Każde dziecko marzy o wakacjach – wycieczka wakacyjna”	2.426,00	0,00	0,00	Oferta rozpatrzona negatywnie
Stowarzyszenie Na Rzecz Wychowanków Zespołu Szkół Specjalnych „Źródło”	„Dogoterapia metodą wspierania dziecka niepełnosprawnego”	2.560,00	2.560,00	2.560,00	Oferta rozpatrzona pozytywnie
Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrowcu Św.	„Ratowanie życia mam we krwi”	3.000,00	0,00	0,00	Oferta rozpatrzona negatywnie
Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrowcu Św.	„Każdy krok ma znaczenie”	2.400,00	2.400,00	2.400,00	Oferta rozpatrzona pozytywnie
RAZEM		10.386,00	4.960,00	4.960,00	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Jedną z form działalności PCPR jest prowadzenie rejestru stowarzyszeń oraz Ewidencji Uczniowskich Klubów Sportowych i Klubów Sportowych działających w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej.

VI. Programy realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną programy społeczne jakich realizacji podjęło się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Naczelnym z nich jest program „Aktywny Samorząd”, którego charakterystykę przedstawiono poniżej.

6.1. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W dniu 1 lutego 2011 roku Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Prezes Zarządu Związków Powiatów Polskich podpisali Porozumienie dotyczące współpracy w zakresie wspólnych działań samorządów powiatowych na rzecz realizacji karty praw osób niepełnosprawnych i ich integracji społecznej. Współpraca między stronami Porozumienia ma na celu wzmocnienie i usprawnienie współpracy z samorządami powiatowymi oraz wsparcie samorządów w podejmowanych przez nie działaniach na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej, w jak najszerszym zakresie.

Program „Aktywny samorząd” jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program „Aktywny Samorząd” umożliwi samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511 ze zm.).

Cele szczegółowe programu:

1. Przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,

2. Przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,

3. Umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,

4. Poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,

5. Wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Struktura programu:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

a. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

- Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

b. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,

- Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

c. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1: - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

- Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

- Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

- Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości),
- d. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Dofinansowanie w ramach modułu II obejmuje:

➤ opłatę za naukę (czesne) - równowartość kosztów czesnego w ramach jednej, aktualnie realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku) - niezależnie od daty poniesienia kosztów, w ramach dwóch i więcej form kształcenia na poziomie wyższym (kierunków studiów), kwota dofinansowania opłaty za naukę (czesne) może być zwiększona o równowartość połowy kosztów czesnego na kolejnym/kolejnych kierunkach nauki.

➤ dodatek na pokrycie kosztów kształcenia (nie podlega rozliczeniu), dodatek ten może być zwiększony w przypadku, gdy:

- wnioskodawca posiada orzeczenie niepełnosprawności w stopniu znacznym lub orzeczenie równoważne i porusza się przy pomocy wózka inwalidzkiego w związku z czym wymaga stałej lub doraźnej pomocy innej osoby w codziennym funkcjonowaniu – co wskazane jest w posiadanym orzeczeniu,

- wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania,

- wnioskodawca posiada aktualną (ważną) Kartę Dużej Rodziny,

- wnioskodawca pobiera naukę jednocześnie na dwóch (lub więcej) kierunkach studiów/nauki lub studiuje w przyspieszonym trybie,

- wnioskodawcą jest osoba poszkodowana w 2017 lub w 2018 roku w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych.

➤ dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – w przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich.

Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd od 2015 r. do 2017 r.

Tabela 54. Wydatkowane środki finansowe na realizację zadań pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2015 r.

Tabela. Lp.	Moduł programu	Obszar programu/ nr zadania	Rodzaj przekazanych przez PFRON środków	Liczba zrealizowanych wniosków	Wyplacone kwoty dofinansowania [zł]
1	Moduł I	A-1	inwestycyjne	-	-
2		A-2	bieżące	2	1.627,00
3		B-1	inwestycyjne	-	-
4		B-2	bieżące	-	-
5		C-1	inwestycyjne	-	-
6		C-2	inwestycyjne	6	11.959,00
7		C-3	inwestycyjne	1	5.480,00
8		C-4	inwestycyjne	-	-
9		D	bieżące	9	10.399,00
10	Moduł II	x	bieżące	280	653 174,17
			Razem	298	682.639,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 55. Wydatkowane środki finansowe na realizację zadań pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2016 r.

Tabela. Lp.	Moduł programu	Obszar programu/ nr zadania	Rodzaj przekazanych przez PFRON środków	Liczba zrealizowanych wniosków	Wyplacone kwoty dofinansowania [zł]
1	Moduł I	A-1	inwestycyjne	1	4.097,00
2		A-2	bieżące	9	9.663,00
3		B-1	inwestycyjne	13	63.289,00
4		B-2	bieżące	2	2.500,00
5		C-1	inwestycyjne	-	-
6		C-2	inwestycyjne	9	16.117,00
7		C-3	inwestycyjne	-	-
8		C-4	inwestycyjne	-	-
9		D	bieżące	18	20.391,00
10	Moduł II	x	bieżące	286	549 577,00
			Razem	338	665.634,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

Tabela 56. Wydatkowane środki finansowe na realizację zadań pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2017 r.

Lp.	Moduł programu	Obszar programu/ nr zadania	Rodzaj przekazanych przez PFRON środków	Liczba zrealizowanych wniosków	Wyplacone kwoty dofinansowania [zł]
1	Moduł I	A-1	inwestycyjne	4	14.960,00
2		A-2	bieżące	4	4.170,00
3		B-1	inwestycyjne	15	95.266,00
4		B-2	bieżące	2	4.000,00

5		C-1	inwestycyjne	-	-
6		C-2	inwestycyjne	17	31.399,00
7		C-3	inwestycyjne	-	-
8		C-4	inwestycyjne	-	-
9		D	bieżące	22	34.084,00
10	Moduł II	x	bieżące	249	457.063,00
Razem				313	640.942,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

6.2. Program wyrównywania różnic między regionami

Celem głównym „Programu wyrównywania różnic między regionami III” zgodnie z przyjętą „Strategią Rozwoju Kraju 2020” jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności poprzez zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych oraz zwiększenie aktywności zawodowej.

Środki finansowe w ramach programu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kieruje (w większym zakresie) do regionów słabo rozwiniętych gospodarczo i społecznie. W ramach programu PFRON przekazuje środki realizatorom programu – jednostkom samorządu powiatowego, przy czym największe wsparcie kieruje do powiatów leżących w regionach o najniższym stopniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Wyżej wymienione środki finansowe są wykorzystane na działania mające na celu wyrównanie różnic między regionami w obszarze rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym na likwidację barier w urzędach i placówkach edukacyjnych, w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania, likwidację barier transportowych oraz aktywizację zawodową tych osób.

Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie, zaś celami operacyjnymi programu są:

1. zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy;
2. zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;
3. zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
4. zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne;
5. zwiększenie dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych na terenach powiatów pozbawionych tych placówek;
6. zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Adresatami pomocy mogą być dla:

1. obszaru B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) – powiaty lub podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne lub środowiskowe domy samopomocy;
2. obszaru C (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych) – gminy, powiaty, organizacje pozarządowe;
3. obszaru D (likwidacja barier transportowych):
 - a. placówki służące rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzone przez: organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty,
 - b. jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej;
4. obszaru E (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych) – gminy, powiaty oraz organizacje pozarządowe;
5. obszaru F (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej) – jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe;
6. obszaru G (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych) - powiaty.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim może przystąpić do realizacji zadań w ramach programów dotyczących osób niepełnosprawnych, do których przystąpi Powiat Ostrowiecki (Dz. U. z 2018 r. poz. 511).

W roku 2014 i 2015 „Program wyrównywania różnic między regionami II” nie był realizowany ze względu na niski poziom środków finansowych Funduszu.

Realizację projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w latach 2014-2017 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 57. Realizacja projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w latach 2014-2017.

Rok	Liczba złożonych projektów	Wnioskowana kwota /zł/	Liczba realizowanych projektów	Kwota wypłaconego dofinansowania /zł/
2014	2	160.000,00	0	0,00
2015	0	0,00	0	0,00
2016	3	241.200,00	2	161.200,00
2017	3	216.660,39	2	136.660,38
Razem	8	617.860,39	4	297.860,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2018 roku do PCPR wpłynęło 5 projektów na realizację zadań z obszarów B, D i G na łączną kwotę **546.512,93 zł**.

Wszystkie projekty zostały zweryfikowane pozytywnie pod względem merytoryczno-formalnym. Powiat Ostrowiecki złożył wymagane dokumenty w Świętokrzyskim Oddziale PFRON w celu zawarcia umów o realizację programu.

VII. Cele i rezultaty strategii

Cel główny: Skuteczna polityka przeciwdziałająca wykluczeniu społecznemu poprzez stworzenie warunków wspierających osoby i rodziny w dążeniu do samodzielności i niezależności.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Misją strategii rozwiązywania problemów społecznych jest nieustanne udoskonalanie systemu wsparcia osób potrzebujących i społecznie wykluczonych, uwzględniając różnorodne formy pomocy. To konkretyzuje jej najważniejsze cele, których prawidłowe rozeznanie korzystnie wpłynie na funkcjonowanie lokalnego społeczeństwa i pozwoli ograniczyć lub wyeliminować zarówno negatywne przyczyny jak i skutki występujących problemów społecznych.

Cele strategiczne:

Zapewnienie skutecznego przepływu informacji dotyczących zadań realizowanych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim

- 1) Podniesienie świadomości społecznej poprzez informowanie lokalnej społeczności za pośrednictwem prasy, telewizji, strony internetowej oraz bezpośrednio w siedzibie tut. Centrum.

Wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

- 1) Przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych poprzez uświadamianie społeczeństwa i upowszechnianie wiedzy na temat niepełnosprawności,
- 2) Udzielanie dofinansowań w zakresie pobytu na turnusach rehabilitacyjnych.
- 3) Udzielanie dofinansowań w zakresie likwidacji barier architektonicznych, technicznych
i w komunikowaniu się.
- 4) Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego.
- 5) Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Wsparcie organizacji pozarządowych na rzecz lokalnej społeczności.

- 1) Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 2) Współpraca z organizacjami pozarządowymi w pozostałych obszarach.

Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych oraz starszych, kompleksowy system wsparcia rodziny.

- 1) Doksztalcanie kadr pomocy społecznej w powiecie w obszarze pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i ich rodzin w tym niepełnosprawnym oraz starszym,
- 2) Zapewnienie całodobowej opieki w dwóch funkcjonujących domach pomocy

społecznej.

- 3) Zapewnienie wsparcia dziennego osobom niepełnosprawnym poprzez kontynuowanie działalności ośrodka wsparcia - Środowiskowego Domu Wsparcia.
- 4) Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 5) Realizacja Programów w ramach działalności PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim
- 6) Minimalizowanie negatywnych skutków zachodzących przemian społeczno-gospodarczych.
- 7) Potrzeba utworzenia Centrum Wsparcia i Edukacji dla Rodzin i Instytucji Pomocy Społecznej z Powiatu Ostrowieckiego, została zgłoszona podczas konsultacji społecznych w dniu 08.08.2018 r. Powyższe Centrum będzie prowadziło działania mające na celu pomoc rodzinom w nabyciu umiejętności potrzebnych do prawidłowego wypełniania przypisanych im ról społecznych oraz prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zadania jednostki będą realizowane w oparciu o działania profilaktyczne, terapeutyczne i psychologiczne oraz stanowić będą płaszczyznę służącą wymianie doświadczeń, wypracowaniu sposobów wyjścia z sytuacji trudnych, wzmocnieniu prawidłowych wzorców, przy jednoczesnym niwelowaniu wpływu zachowań destrukcyjnych dla systemu rodzinnego. Utworzenie Centrum będzie możliwe w zależności od posiadanych środków finansowych przeznaczonych na ten cel.
- 8) Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej oferującego specjalistyczną pomoc psychologiczną i terapeutyczną dla osób i rodzin w sytuacjach trudnych i kryzysowych. Ośrodek ma być rezultatem współpracy specjalistów działających w instytucjach pomocowych na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

- 1) Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- 2) Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają.
- 3) Usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 4) Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2017- 2020.

Stworzenie w Powiecie Ostrowieckim zintegrowanego systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne formy.

- 1) Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 2) Przyznawanie świadczeń pieniężnych i dodatków zgodnie z przepisami prawa,
- 3) Wspieranie pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze w procesie usamodzielniania.
- 4) Przyznawanie pomocy pełnoletnim wychowankom na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.
- 5) Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym.
- 6) Praca z rodzinami naturalnymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- 7) Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego: porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne i pracownika socjalnego.
- 8) Możliwość udziału w grupach wsparcia.
- 9) Utrzymanie odpowiedniego poziomu świadczonych usług na terenie Powiatu Ostrowieckiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 10) Wdrażanie i realizacja projektów/programów.

Wsparcie pełnoletnich wychowanków opuszczających schronisko, domy, zakłady, ośrodki, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

- 1) przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 2) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- 3) dostępności do poradnictwa specjalistycznego – porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne i pracownika socjalnego,
- 4) możliwość udziału w grupach wsparcia,
- 5) wdrażanie i realizacja projektów/programów.

Zakładane rezultaty:

- 1) Podniesienie świadomości społeczności lokalnej o rodzinnych formach pieczy zastępczej.
- 2) Uwrażliwienie społeczności lokalnej na konieczność niesienia pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych oraz starszych.
- 3) Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
- 4) Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych istniejących rodzin zastępczych/ rodzinnych domów dziecka.
- 5) Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny naturalnej.
- 6) Zapewnienie pomocy osobom usamodzielnianym poprzez udzielenie wsparcia w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.
- 7) Podniesienie kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną.

W celu poprawnego zdefiniowania celów i zadań na poszczególnych szczeblach hierarchii prawidłowej oceny sytuacji w jakiej znajduje się powiat, należy przedstawić jego mocne oraz słabe strony. W latach siedemdziesiątych XX w. stworzono w tym celu podstawy metodologiczne tzw. procedury SWOT i ramy całej analizy strategicznej. Metoda ta jest obecnie najpowszechniej wykorzystywana w polskich realiach opracowywanych strategiach rozwoju podmiotu gospodarczego lub jednostki samorządowej. Analiza SWOT jest akronimem od czterech angielskich słów i polega na identyfikacji uwarunkowań rozwojowych oraz prognozowania kierunków rozwoju w oparciu o ocenę atutów, czyli silnych stron (strengths) i słabości, czyli słabych stron (weaknesses) oraz możliwości, czyli szans rozwoju (opportunities) i zagrożeń, czyli barier rozwoju (threats).

1. Mocne strony.

- Dobra baza instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych (Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie),
- Działalność organizacji pozarządowych jako jednej z form aktywności społecznej, sprzyjającej budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnej poprzez uruchamianie i wykorzystywanie jej zasobów,
- Funkcjonowanie zakładów pracy chronionej,
- Zadania i programy realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych,

- Kompleksowe poradnictwo i informacja z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym,
- Możliwość zapewnienia całodobowej opieki osobom przewlekle somatycznie chorym i osobom przewlekle psychicznie chorym w dwóch domach pomocy społecznej,
- Budowanie zmian postaw społeczności lokalnej na potrzeby i problemy osób niepełnosprawnych,
- Likwidacja barier architektonicznych, sprzyjająca aktywizacji osób niepełnosprawnych,
- Działalność Powiatowej Społecznej Rady do spraw osób niepełnosprawnych, inspirującej przedsięwzięcia zmierzające do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- Umożliwianie osobom niepełnosprawnym podnoszenia poziomu wykształcenia, zdobywania kwalifikacji i rozwoju zawodowego, w tym:
 - tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym uzyskanie wykształcenia na poziomie średnim lub wyższym,
- Udzielanie porad i wsparcia w ramach poradnictwa specjalistycznego,
- Zadania i programy realizowane na rzecz rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej i wychowanków w nich przebywających,
- Możliwość szkolenia kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej,
- Zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej dla rodzin zastępczych/ prowadzących rodzinny dom dziecka i pełnoletnich wychowanków,
- Funkcjonowanie pięciu placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego,
- Prowadzenie mieszkań chronionych,
- Funkcjonowanie trzech rodzin zastępczych zawodowych, w tym dwóch pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka,
- Możliwość udziału w grupach wsparcia dla rodzin zastępczych/ prowadzących rodzinny dom dziecka i pełnoletnich wychowanków.

2. Słabe strony.

- Słaby rozwój gospodarczy regionu,
- Rozpad rodzin spowodowanych m.in. migracją zarobkową, długotrwałym bezrobociem,
- Niewystarczająca liczba budownictwa komunalnego i mieszkań socjalnych,
- Brak perspektyw na znaczący wzrost liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- Znaczny procent osób długotrwale bezrobotnych,
- Niedostateczne finansowanie zadań zleconych i własnych powiatu,
- Niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych/rodzinnego domu dziecka,
- Brak zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej,
- Istnienie barier architektonicznych utrudniających czynny udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- Niski stopień wykształcenia osób niepełnosprawnych.

3. Szanse

- Pozyskanie środków finansowych z UE 2014-2020,
- Poprawa poziomu życia mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego,
- Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej,
- Podniesienie kwalifikacji i jakości usług w instytucjach świadczących pomoc osobom przewlekle somatycznie chorym, osobom przewlekle psychicznie chorym oraz osobom niepełnosprawnym intelektualnie w DPS i ośrodku wsparcia,
- Możliwość umieszczenia osób starszych i niepełnosprawnych w domach pomocy społecznej i ośrodku wsparcia,
- Możliwość umieszczania dzieci i podnoszenie jakości usług świadczonych w rodzinnym domu dziecka, rodzinach zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
- Możliwość umieszczania dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej,
- Pozyskanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia,
- Udział osób niepełnosprawnych w realizowanych projektach,
- Możliwość zatrudniania osób niepełnosprawnych w oparciu o środki PFRON,
- Zwiększenie społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych.

4. Zagrożenia.

- Ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,
- Migracja zarobkowa młodzieży i dorosłych z terenu powiatu do większych miast oraz poza granicę kraju,
- Rozpad rodzin spowodowanych migracją zarobkową, długotrwałym bezrobociem oraz patologiami,
- Niewystarczające środki finansowe z PFRON,
- Ograniczona liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- Starzenie się społeczeństwa,
- Istnienie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym m.in. barier technicznych, w komunikowaniu się i architektonicznych,
- Zbyt niskie środki finansowe zabezpieczające pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym,
- Wzrost liczby osób niepełnosprawnych.

Harmonogram działań na lata 2018 - 2019

Lp. / Cel	Nazwa Działania	Czasokres działania	Wskaźniki	Realizatorzy
Zapewnienie skutecznego przepływu informacji dotyczących zadań realizowanych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.				
1)	Podniesienie świadomości społecznej poprzez informowanie lokalnej społeczności za pośrednictwem prasy, telewizji, strony internetowej oraz bezpośrednio w siedzibie tut. Centrum.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba zamieszczonych artykułów prasowych. 2. Liczba TV	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy m.in. z lokalnymi mediami.
Wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.				
1)	Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę. 2. Liczba osób objętych wsparciem	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., organizacje pozarządowe
2)	Przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych poprzez uświadamianie społeczeństwa i upowszechnianie wiedzy na temat niepełnosprawności.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba zamieszczonych artykułów prasowych. 2. Liczba programów wyemitowanych w regionalnej TV	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy m.in. z lokalnymi mediami.
3)	Udzielanie dofinansowań w zakresie pobytu na turnusach rehabilitacyjnych.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym 2. Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
4)	Udzielanie dofinansowań w zakresie likwidacji barier	rok 2018	1. Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do barier architektonicznych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.

	architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.	rok 2019	2. Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do barier technicznych. 3. Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do barier w komunikowaniu się. 4. Liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o poszczególne dofinansowania.	
5)	Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych. 2. Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego. 4. Liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o poszczególne dofinansowania	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
6)	Dofinansowanie do usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób, którym udzielono dofinansowania 1. Liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o dofinansowanie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
7)	Realizacja programów przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba programów. 2. Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w programie. 3. Liczba osób niepełnosprawnych, którzy otrzymali wsparcie w ramach programu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. i organizacje pozarządowe
Wsparcie organizacji pozarządowych na rzecz lokalnej społeczności.				
1)	Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem 2. Liczba organizacji pozarządowych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z organizacjami pozarządowymi
2)	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w pozostałych obszarach	rok 2018 rok 2019	1. Liczba organizacji pozarządowych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych oraz starszych, kompleksowy system wsparcia rodziny.

1)	Dokształcanie kadr pomocy społecznej w powiecie w obszarze pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i ich rodzin w tym niepełnosprawnym oraz starszym.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób biorących udział w procesie kształcenia 2. Liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach programu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej
2)	Zapewnienie całodobowej opieki w dwóch funkcjonujących domach pomocy społecznej.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób umieszczonych w DPS. 2. Liczba wydanych decyzji o umieszczeniu w DPS.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.
3)	Zapewnienie wsparcia dziennego osobom niepełnosprawnym.	rok 2018 rok 2019 IX 2018	1. Liczba uczestników 2. Liczba wydanych decyzji kierujących do ŚDS 3. Rozpisanie procedury konkursowej dotyczącej prowadzenia ośrodka wsparcia w związku z wygaśnięciem umowy, która obowiązuje do 31.X. 2018 r.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi.
4)	Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i minimalizowanie negatywnych skutków zachodzących przemian społeczno – gospodarczych.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach poradnictwa specjalistycznego 2. Liczba udzielonych porad w ramach poradnictwa specjalistycznego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.
5)	Realizacja Programów w ramach działalności PCPR w Ostrowcu Św.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba uczestników 2. Liczba wdrożonych programów	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.

6)	Minimalizowanie negatywnych skutków zachodzących przemian społeczno- gospodarczych.	rok 2019	1. Liczba osób, którym udzielono wsparcia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.
7)	Potrzeba utworzenia Centrum Wsparcia i Edukacji dla Rodzin i Instytucji Pomocy Społecznej z Powiatu Ostrowieckiego.	rok 2019	1.Liczba osób, którym udzielono wsparcia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.
8)	Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	IV kwartał 2018 rok 2019	1.Rozpisanie procedury konkursowej dotyczącej utworzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej Liczba osób korzystających z Ośrodka Interwencji Kryzysowej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z: ośrodkami pomocy społecznej, administracją rządową i samorządową, organizacjami pozarządowymi, podmiotami uprawnionymi do świadczenia pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego.				
1)	Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba uczestników 2.Liczba przeprowadzonych inicjatyw	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.
2)	Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób z którymi podjęto działania	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.
3)	Usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba instytucji z którymi podjęto działania 2.Liczba wdrożonych zmian usprawniających współpracę pomiędzy instytucjami	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.

4)	Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2017 – 2020.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba uczestników z którymi podjęto działania 2. Liczba instytucji zaangażowanych w realizację programu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z: ośrodkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, podmiotami uprawnionymi do świadczenia pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
Stworzenie w Powiecie Ostrowieckim zintegrowanego systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne formy.				
1)	Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej. 2. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej objęta wsparciem.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
2)	Przyznawanie świadczeń pieniężnych i dodatków zgodnie z przepisami prawa.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba przyznanych świadczeń pieniężnych 2. Liczba przyznanych dodatków. 3. Liczba wydanych decyzji administracyjnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
3)	Wspieranie pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze w procesie usamodzielniania.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka objęta wsparciem. 2. Liczba pełnoletnich osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze objęta wsparciem.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze
4)	Przyznawanie pomocy pełnoletnim wychowankom na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób, którym przyznano pomoc na: - kontynuowanie nauki, - usamodzielnienie, - zagospodarowanie. 2. Liczba wydanych decyzji administracyjnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przy współpracy z placówkami opiekuńczo - wychowawczymi właściwymi gminami
5)	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba usamodzielnianych pełnoletnich osób, którym umożliwiono przebywanie w mieszkaniu chronionym. 2. Rozpisanie procedury konkursowej na prowadzenie mieszkań chronionych w związku z wygaśnięciem umowy, która obowiązuje do dnia 31.12.2019 r. 3. Liczba zrealizowanych wniosków dotyczących pomocy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., Organizacje pożytku publicznego

			w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pozyskanie lokali mieszkalnych z zasobów gminy.	
6)	Praca z rodzinami naturalnymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba rodzin naturalnych z którymi podjęto działania w ramach programu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
7)	Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego – porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne i pracownika socjalnego.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba udzielonych porad prawnych. 2. Liczba udzielonych porad psychologicznych. 3. Liczba udzielonych porad pracownika socjalnego. 4. Liczba osób, którym udzielono porad prawnych. 5. Liczba osób, którym udzielono porad psychologicznych 6. Liczba osób, którym udzielono porad pracownika socjalnego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
8)	Możliwość udziału w grupach wsparcia.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba spotkań. 2. Liczba osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą uczestniczących w grupach wsparcia.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
9)	Utrzymanie odpowiedniego poziomu świadczonych usług na terenie Powiatu Ostrowieckiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. 2. Rozpisanie procedury konkursowej na realizację zadania publicznego Powiatu Ostrowieckiego pt.: „Sprawowanie pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej poprzez zorganizowanie i prowadzenie trzech całodobowych niepublicznych placówek opiekuńczo- wychowawczych typu socjalizacyjnego”, w związku z wygaśnięciem umowy na realizację powyższego zadania, która obowiązuje do dnia 31.12.2019r.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., Organizacje pozarządowe
10)	Wdrażanie i realizacja projektów/programów.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba projektów/programów. 2. Liczba uczestników.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.

**Wsparcie pełnoletnich wychowanków opuszczających schronisko, domy, zakłady, ośrodki,
o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.**

1)	Przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba osób, którym przyznano pomoc na: - kontynuowanie nauki, - usamodzielnienie, - zagospodarowanie. 2. Liczba wydanych decyzji administracyjnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
2)	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba zrealizowanych wniosków dotyczących pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pozyskanie lokali mieszkalnych z zasobów gmin	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., ZUM, Urzędy Miast i Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej
3)	Dostępności do poradnictwa specjalistycznego – porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne i pracownika socjalnego.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba udzielonych porad prawnych. 2. Liczba udzielonych porad psychologicznych. 3. Liczba udzielonych porad pracownika socjalnego. 4. Liczba osób, którym udzielono porad prawnych. 5. Liczba osób, którym udzielono porad psychologicznych 6. Liczba osób, którym udzielono porad pracownika socjalnego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
4)	Możliwość udziału w grupach wsparcia.	rok 2018 rok 2019	1. Liczba spotkań. 2. Liczba osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą uczestniczących w grupach wsparcia.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.
5)	Wdrażanie i realizacja projektów/programów.	rok 2018 rok 2019	1, Liczba projektów/programów. 2. Liczba uczestników.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Opracowanie strategii umożliwi inicjowanie i wdrażanie różnorodnych rozwiązań, mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób i grup społecznych wymagających okresowego i długofalowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych. Przyjęcie tego dokumentu uchwałą Rady Powiatu umożliwi budowanie na terenie powiatu zintegrowanego systemu pomocy społecznej i pozwoli na pozyskanie środków unijnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - zgodnie z art. 112 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku (tj. Dz. U. z 2018 r. poz.1508) - jest koordynatorem realizacji strategii.

Ocena założeń w strategii będzie prowadzona na podstawie danych statystycznych, informacji własnych, materiałów sprawozdawczych i innych dostępnych źródeł przekazanych do koordynatora strategii od realizatorów merytorycznych poszczególnych celów, instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i innych podmiotów. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Monitorowanie „*Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostrowieckim na lata 2018–2019*” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji kierunków działań ujętych w Strategii. Informacje te będą przedkładane Radzie Powiatu, Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Ostrowcu Świętokrzyskim.

Strategia ma charakter otwarty i będzie podlegała ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

IX. Źródła finansowania

Źródła środków finansowych na działania zaplanowane w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowieckiego Św. na lata 2018-2019 stanowić będą:

- budżet powiatu ostrowieckiego (w tym budżetów jednostek organizacyjnych powiatu)
- budżet państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych
- budżet państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- fundusze europejskie
- inne programy

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki powiatu na bieżącą działalność.

X. Zakończenie

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Ostrowieckiego na lata 2018 – 2019 jest odpowiedzią na występujące w regionie różnorodne komplikacje i trudności mieszkańców. Spektrum tych problemów jest szerokie tak bardzo, jak zróżnicowane jest nasze lokalne społeczeństwo. Należy mieć na uwadze, iż nawet najdoskonalsza i najlepiej przygotowana strategia podejmująca się rozwiązywania problemów społecznych nie doprowadzi do ich całkowitego wyeliminowania. Niwelowanie i ograniczenie wszelkich społecznych nieprawidłowości powinno być wartością nadrzędną w działaniach każdej jednostki samorządu terytorialnego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mariusz Pasternak

SPIS TABEL

Tabela 1. Średni wiek mieszkańców na tle województwa świętokrzyskiego i kraju.....	6
Tabela 2. Wiek mieszkańców z podziałem na płeć.....	7
Tabela 3. Problemy społeczne występujące na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2015- 2017.....	13
Tabela 4. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz stopa bezrobocia w Powiecie Ostrowieckim na tle powiatów Województwa Świętokrzyskiego.....	16
Tabela 5. Struktura osób bezrobotnych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2015 roku z uwzględnieniem podziału na gminy, prawa do świadczeń, wykształcenie oraz płeć.....	17
Tabela 6. Struktura osób bezrobotnych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2016 roku z uwzględnieniem podziału na gminy, prawa do świadczeń, wykształcenie oraz płeć.....	18
Tabela 7. Struktura osób bezrobotnych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2017 roku z uwzględnieniem podziału na gminy, prawa do świadczeń, wykształcenie oraz płeć.....	19
Tabela 8. Formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2015 r.....	21
Tabela 9. Formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2016 r.....	22
Tabela 10. Formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2017 r.....	23
Tabela 11. Ilość interwencji w związku z przemocą w rodzinie z uwzględnieniem podziału na miasta i wsie w latach 2015- 2017.....	25
Tabela 12. Liczba aktywnych Niebieskich Kart w latach 2015-2017.	25
Tabela 13. Liczba ofiar przemocy domowej w Powiecie Ostrowieckim w latach 2015-2017.	26
Tabela 14. Struktura statystyczna sprawców przemocy domowej.....	26
Tabela 15. Kwota świadczeń pieniężnych udzielonych pełnoletnim wychowankom, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.....	32
Tabela 16. Liczba osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.....	33
Tabela 17. Budżet Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, os.Słoneczne 49 i Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7 w 2015 r.....	34
Tabela 18. Budżet Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, os.Słoneczne 49 i Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7 w 2016 r.....	35
Tabela 19. Budżet Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Słoneczne 49 i Domu Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka 7 w 2017 r.....	36
Tabela 20. Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5 w 2015 r.....	38
Tabela 21. Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5 w 2016 r.....	38
Tabela 22. Rotacja osób korzystających ze Środowiskowego Domu Samopomocy od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.....	39

Tabela 23. Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5 w roku 2017.	39
Tabela 24. Liczba poszczególnych form rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego z podziałem na lata 2016 i 2017.	43
Tabela 25. Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Ostrowieckiego z podziałem na lata 2016 i 2017.	44
Tabela 26. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2016 i 2017.	45
Tabela 27. Kwota świadczeń pieniężnych udzielonych pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w latach 2016 i 2017.	46
Tabela 28. Środki finansowe wydatkowane przez Powiat Ostrowiecki w latach 2016-2017 na pokrycie kosztów utrzymania rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych	46
Tabela 29. Przyływ i odpływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2015 r.	47
Tabela 30. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w pieczy instytucjonalnej na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2015 r.	49
Tabela 31. Przyływ i odpływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2016 r.	50
Tabela 32. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w pieczy instytucjonalnej na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2016 roku.	52
Tabela 33 Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Ostrowieckiego w 2017 r.	53
Tabela 34. Przyływ i odpływ dzieci z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2017 r.	54
Tabela 35 Świadczenia pieniężne i rzeczowe udzielone pełnoletnim wychowankom pieczy instytucjonalnej w latach 2016 i 2017	56
Tabela 36. Liczba wydanych decyzji administracyjnych w latach 2016-2017.	57
Tabela 37. Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora	60
Tabela 38. Liczba przeszkolonych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej	60
Tabela 39. Udzielone dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.	65
Tabela 40. Udzielone dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.	66
Tabela 41. Udzielone dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.	68
Tabela 42. Zawarte umowy o dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.	68
Tabela 43. Udzielone dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.	69
Tabela 44. Koszty działania Warsztatów Terapii Zajęciowej.	70
Tabela 45. Podział środków finansowych dla poszczególnych Warsztatów w 2015 r.	70
Tabela 46. Podział środków finansowych dla poszczególnych Warsztatów w 2016 r.	71
Tabela 47. Podział środków finansowych dla poszczególnych Warsztatów w 2017 r.	72
Tabela 48. Liczba uczestników Warsztatu z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.	74

Tabela 49. Liczba uczestników Warsztatu z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.....	75
Tabela 50. Wykaz organizacji pozarządowych i przyznane dofinansowanie w ramach I otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powiatu w roku 2015 (środki PFRON).....	76
Tabela 51. Wykaz organizacji pozarządowych i przyznane dofinansowanie w ramach II otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych powiatu w 2015 roku (środki PFRON).....	77
Tabela 52. Realizacja zadań publicznych Powiatu Ostrowieckiego.	78
Tabela 53. Dane dotyczące łącznej wysokości udzielonych dotacji z budżetu Powiatu Ostrowieckiego w 2017 roku w trybie pozakonkursowym.	80
Tabela 54. Wydatkowane środki finansowe na realizację zadań pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2015 r.	84
Tabela 55. Wydatkowane środki finansowe na realizację zadań pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2016 r.	85
Tabela 56. Wydatkowane środki finansowe na realizację zadań pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2017 r.	85
Tabela 57. Realizacja projektów w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w latach 2014-2017.....	88